

METODIKA AFLATOUN

Spolufinancovaný
Európskou úniou

METODIKA AFLATOŇUN

4. DIEL

Spolufinancovaný
Európskou úniou

Pod'akovanie

Ďakujeme všetkým, ktorí prispeli k vypracovaniu tejto príručky: členom tímu Aflatoun, študentom, učiteľom, školiteľom, prekladateľom, dizajnérom, ilustrátorom, našim partnerským organizáciám, vláde a sponzorom.

Organizácie zodpovedné za vývoj učebných osnov:

Aflatoun International

Nadácia otvorenej spoločnosti Bratislava / Open Society Foundation / NOS-OSF

Škola dokorán – Wide Open School, n. o.

Pomoc' deci (CYSO)

Tím zodpovedný za dizajn a grafickú úpravu:

Roopkatha Ray Krishnan (vedúca dizajnu), Peter Bernáth, Farheen Bano

Odmietnutie zodpovednosti:

Podpora Európskej komisie na vydanie tejto publikácie neznamena podporu jej obsahu, ktorý vyjadruje len názory autorov, a Komisia nenesie zodpovednosť za akékoľvek použitie informácií v nej obsiahnutých.

**Spolufinancovaný
Európskou úniou**

Obsah

TÉMA 1:

Osobné porozumenie a sebauvedomenie

- 1 Úvod do programu Aflatoun — 11
- 2 Prírodné katastrofy — 17

TÉMA 2:

Moje práva a rešpektovanie práv ostatných

- 3 Zdieľať alebo nezdieľať — 21
- 4 Súhlasíš? — 25

TÉMA 3:

Sporenie a míňanie

- 5 Možnosti šetrenia — 32
- 6 Kde šetríme a kde si požičiavame — 38

TÉMA 4:

Plánovanie a zostavovanie rozpočtu

- 7 Ako škodíme prírode — 41

TÉMA 5:

Sociálny a finančný podnik

- 8 Čo je korupcia? — 46
Pracovný list: Korupcia — 50
Všetko o Dni Aflatouna! — 51
- 9 Deň Aflatouna! — 55
Pracovný list: Rebrík cieľov — 59

BONUSOVÉ KAPITOLY

TÉMA 1:

Osobné porozumenie a sebauvedomenie

- 1 Rozhovor s mojím vzorom — 63

TÉMA 2:

Moje práva a rešpektovanie práv ostatných

- 2 Osobná hygiena — 67

TÉMA 3:

Sporenie a míňanie

- 3 Proces recyklácie — 72
Pracovný list: Recyklácia môže byť zábavná — 77

Ako používať knihu

Je to jednoduché!

1. V obsahu nájdete všetky aktivity a pracovné listy nachádzajúce sa v tejto knihe.

2. Kniha je rozdelená na dve rozsiahle časti:

Časť A: Základné aktivity (9 povinných aktivít)

Časť B: Bonusové aktivity (3 voliteľné aktivity, ktoré zrealizujete, ak máte dostatok času a zdrojov)

3. Kapitoly sú rozdelené do piatich tém, ktoré sú farebne označené nasledovným spôsobom:

TÉMA 1:

Osobné porozumenie a sebauvedomenie

TÉMA 2:

Moje práva a rešpektovanie práv ostatných

TÉMA 3:

Sporenie a miňanie

TÉMA 4:

Plánovanie a zostavovanie rozpočtu

TÉMA 5:

Sociálny a finančný podnik

4. Každá aktivita je rozdelená do troch hlavných častí, ktorými sú:

Začnite

Názov témy

Učte sa

Názov témy

Premýšľajte

Názov témy

5. Jednotlivé aktivity sú členené nasledovne:

Špecifický cieľ

Cieľ aktivity

Potrebné materiály

Metodika

Trvanie

Kľúčové slová

Informácie pre
učiťefa

6. V rámci jednotlivých aktivít sa môžete stretnúť s nasledujúcimi prvkami:

Tip:

Jednoduché návrhy, ktoré môže učiteľ použiť počas aktivity. Predstavujú jeden alebo viacero ideálnych scenárov na zrealizovanie aktivity.

Poznámka:

Pomôže vám získať lepší vhlád do témy (napríklad do psychológie, inklúzie, atď.), aby ste dosiahli lepšie výsledky alebo sa vedeli lepšie pripraviť.

Video zdroje:

Odkazy vás nasmerujú na videá, ktoré by mohli žiakom pomôcť vizualizovať vyučovaný koncept alebo činnosť. Každé odkaz obsahuje QR kód.

Zapojenie rodičov:

Tieto aktivity majú deti vykonávať po skončení hodiny spolu s rodičmi/opatrovateľmi. Vďaka nim sa budú môcť žiaci a rodičia rovnocenne podieľať na vzdelávaní žiakov.

Pracovný list:

Na konci niektorých aktivít sa nachádzajú pracovné listy. Tie môžu byť použité počas aktivít alebo po nich podľa uváženia učiteľa.

Odporúčania pre rozhovor s deťmi vo veku 6-10 rokov:

Ako začať konverzáciu

- Začnite otázkou, ako sa vašim žiakom darí. Porozprávajte sa s nimi o škole, kamarátoch, tom, čo robia radi a neradi a čo považujú za ťažké.
- Využívajte každodenné udalosti, ktoré vyvolávajú pozitívne a negatívne emócie - napríklad výhru v športe alebo horšie známky - na to, aby ste zistili, ako sa deti cítia a vytvorili si s nimi silné puto.
- So staršími deťmi (a ak je to primerané ich vývoju) sa môžete rozprávať o bežných fyzických a emocionálnych zmenách v období puberty, pomôžte im pripraviť sa na to, čo môžu očakávať. Overte si, ako sa cítia, či majú nejaké obavy alebo otázky, ktoré môžete spoločne prebrať.

Udržiavajte otvorené, dôveryhodné a láskyplné prostredie

- Pomôžte deťom, aby sa cítili príjemne, keď sa vám chcú otvoriť.
- Deti chcú byť obľúbené a prijímané okolím. Byť prijatý je prvým krokom k budovaniu sebadôvery.
- Venujte dostatočnú pozornosť príkladom, ktoré im dávate. Deti sa na vás pozerajú, vnímajú vaše emócie a to, ako reagujete na rôzne situácie.
- Vnímajte ich úspechy a dobré správanie. Pochváľte ich tak, že sa zameriate na ich činy ("Tvrdo si na tom pracoval a je to naozaj vidieť!"), a nie na nich ako na osobu ("Ach, ty si šikovný!").

Pamätajte: Váš čas je pre deti dôležitý

- Skutočne ich počúvajte a prejavte úprimný záujem o to, čo chcú povedať.
- Zabávajte sa spolu špeciálnymi aktivitami, nech sú akokoľvek malé.
- Zapojte ich do rozhodovania.

TÉMA 1

Osobné porozumenie a sebauvedomenie

1 Úvod do programu Aflatoun

Cieľ aktivity

Na konci aktivity budú žiaci vedieť:

1. Kto je Aflatoun, aké je jeho motto a budú vedieť zaspievať Aflatounovu pieseň.
2. Budú sa tešiť na učenie s Aflatounom.

Potrebné materiály

1. Plagát Aflatouna
2. Obrázky Aflatounovho motto
3. Aflatounova pieseň
4. Tabuľa

Metodika

Začnite: Ako vyzerá Aflatoun a aké je jeho motto?

Učte sa: Aflatounova pieseň.

Premýšľajte: List Aflatounovi

Trvanie

45 minút

Kľúčové slová

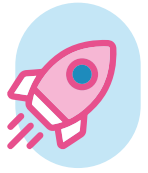
motto, pieseň, list

Informácie pre učiteľa

Túto aktivitu môžete upraviť podľa toho, či už žiaci poznajú program Aflatoun.

Pred hodinou vyveste plagát s Aflatounom na stenu v prednej časti triedy, aby ho mali žiaci stále pred sebou.

Začnite

Ako vyzerá Aflatoun a aké je jeho motto?

1. Ukážte žiakom plagát, na ktorom je zobrazený Aflatoun a položte im nasledujúce otázky:

- Viete, kto to je? Ako sa volá?
- Odkiaľ pochádza? Čo je to?
- Akú má farbu? Z čoho je vyrobený?
- Čo nás učí/o čom nám hovorí?
- Dokážete vyhláskovať jeho meno?
- Pamätáte si na Aflatounovu pieseň?

2. Prečítajte žiakom Aflatounov príbeh.

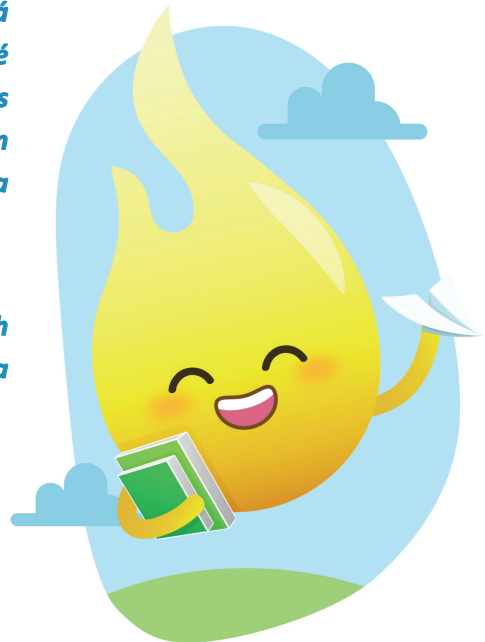
“

Ahoj! Pamätáš si ma? Volám sa Aflatoun. Som ohnivá guľa. Pochádzam z vesmíru, kde existujú aj iné ohnivé gule ako ja. Preletel som celým vesmírom, aby som vás navštívil a zistil viac o tom, kde a ako žijete. Rád cestujem po celom svete, stretávam sa s deťmi a dozvedám sa všetko o nich a o tom, ako žijú.

Mám motto, ktoré s priateľmi používame pri našich dobrodružstvách. Je to: Preskúmaj, premýšľaj, skúmaj a konaj! Pomáha nám to zabaviť sa a naučiť sa veľa vecí.

Môžete ho použiť aj vy!

”

3. Napíšte na tabuľu Aflatounovo motto. Ukážte žiakom obrázky zobrazujúce Aflatounovo motto a položte im nasledujúce otázky:

- **Hľadať:** Čo robí Aflatoun na tomto obrázku? Čo znamená “hľadať”? Čo robí človek, ktorý hľadá? Čo sa môže naučiť človek, ktorý hľadá?
- **Premýšľať:** Čo robí Aflatoun na tomto obrázku? Čo znamená “premýšľať”? Čo robí človek, ktorý premýšľa? Čo sa môže naučiť človek, ktorý premýšľa?
- **Skúmať:** Čo robí Aflatoun na tomto obrázku? Čo znamená “skúmať”? Čo robí človek, ktorý skúma? Čo sa môže naučiť človek, ktorý skúma?
- **Konaj:** Čo robí Aflatoun na tomto obrázku? Čo znamená “konať”? Čo robí človek, ktorý koná? Čo sa môže človek, ktorý koná, naučiť?

4. Ukážte žiakom činnosti, ktoré sa viažu k mottu Aflatouna (nižšie). Niekoľkokrát si všetko spoločne zopakujte.

PREMÝŠĽAJ

Položte si ukazovák na čelo.

HĽADAJ

Dajte si ruku nad oči a pohybujte hlavou zo strany na stranu, akoby ste hľadali niečo na obzore.

SKÚMAJ

Obzerajte sa okolo seba akoby „s lupou“.

KONAJ

Dupnite nohou a švihnite ramenom, akoby ste znázorňovali „Pripravený na akciu!“.

Učte sa Aflatounova pieseň

1. Rozdeľte žiakov do šiestich skupín. Každéj skupine dajte pracovný list **Aflatounova pieseň (viď strana 15)**. Každéj skupine pridelte verš a požiadajte ich, aby vymysleli činnosti, ktoré budú ich verš reprezentovať.
2. Keď sú pripravení, nechajte každú skupinu naučiť svoje činnosti zvyšok triedy.
3. Niekoľkokrát si v triede zaspievajte Aflatounovu pieseň a všetci spoločne si pohybom znázornite jej verše.

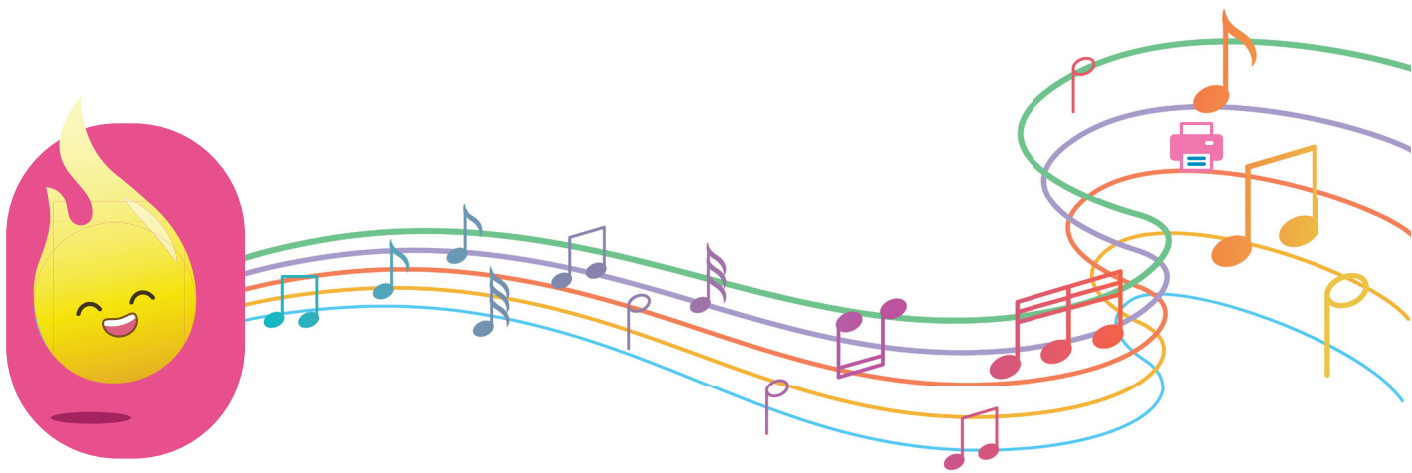

Premýšľajte List Aflatounovi

1. Žiakom postupne prečítajte verše Aflatounovej piesne a pri každom z nich ich požiadajte, aby sa zamysleli, ako by mohli to, čo sa v nich spomína, aplikovať na svoj život. Vyzvite ich, aby premýšľali o konkrétnych príkladoch (situácie, ľudia, zvieratá, veci). Ich odpovede píšete na tabuľu. Zdôraznite existenciu vzájomnej závislosti medzi všetkými vecami a ľuďmi a potrebu rešpektovať všetko a prínos každého. Posilňujte takto hodnoty Aflatounu.
2. Požiadajte žiakov, aby Aflatounovi o sebe napísali spoločný list a podelili sa s ním o nasledovné informácie: napríklad odkiaľ pochádzajú, čo radi robia, ako vedia aplikovať to, čo sa píše v piesni, vo svojom živote. Povedzte mi, že list môže obsahovať aj niekoľko otázok pre Aflatouna.

AFLATOUNOVA PIESEŇ

Refrén

Plamienok Aflatoun, svetlo čarovné,
spieva tóny veselé a srdcia zahreje.
Plamienok Aflatoun, na cestu svieti.
Och, aké je zábavné celý deň byť ním!

Prvá sloha

Hviezda Aflatoun, z vesmíru letí k nám,
ako kométa, v tme sa ligotá.
Som váš Aflatoun, žiariaci plameň,
smiechom a zábavou vám spestrím noc aj deň!

Druhá sloha

Keď sa cítiš sám, či smútok v očiach máš,
stačí jedno objatie a už sa usmievaš.
Priatelím sa rád s deťmi na Zemi,
túžim ľudí spoznávať tak: Buďme kamošmi!

PLAGÁT

Túto stránku si môžete vytlačiť!

TÉMA 1

Osobné porozumenie a sebauvedomenie

2

Prírodné katastrofy

Špecifický cieľ

Dokázať určiť a použiť základné činnosti a spôsoby myslenia pri nehodách a mimoriadnych udalostiach.

Cieľ aktivity

Na konci aktivity budú žiaci vedieť:

1. Pochopiť prírodné katastrofy.
2. Oboznámi sa s krízovými situáciami.

Potrebné materiály

1. Obrázky cunami, výbuchu sopky, zemetrasenia, tornáda a povodne
2. Tabuľa/krieda alebo flipchart/fixka (v závislosti od zdrojov)

Metodika

Začnite: Divadlo obrazov

Učte sa: Diskusia v triede a skupinová aktivita

Premýšľajte: Diskusia v triede

Trvanie

55 minút

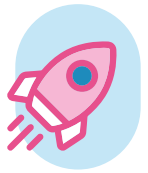
Kľúčové slová

prírodné katastrofy, cunami, sopka, zemetrasenie, tornado, záplavy, krízové situácie

Informácie pre učiteľa

Pred hodinou nájdite v novinách článok o prírodnej katastrofe, ktorá sa stala v minulosti/ nedávno, aby ste ju mohli priblížiť žiakom počas hodiny.

Začnite Divadlo obrazov

1. Požiadajte žiakov, aby vytvorili kruh. Poproste dobrovoľníka, aby odpovedal na nasledujúcu otázku:

- Čo je “prírodná katastrofa”?

2. Potom požiadajte niekoľko dobrovoľníkov, aby sa postavili do stredu kruhu a pomocou techniky divadla obrazov stvárnil prírodnú katastrofu, na ktorú si spomenú. Pripomeňte žiakom, že na zobrazenie prírodnej katastrofy môžu použiť len svoje telo a že sa nemôžu hýbať ani vydávať zvuky.

3. Požiadajte ich, aby ostali vo svojich pózach. Úlohou ostatných žiakov v kruhu bude uhádnuť, aké prírodné katastrofy znázorňujú ich spolužiaci.

4. Priebežne kladte žiakom otázky, ako napríklad:

- Čo znázorňuje tento obraz?
- Čo sa deje? Čo vás vedie k tomuto názoru?
- Kto sú títo ľudia?
- Čo robia? Prečo si to myslíte?
- Je to realistická situácia? Je to obraz, ktorý poznáte z vlastného života alebo z vašej komunity?
- Je vám úplne jasné, čo znázorňuje tento obraz?
- Kto má iný názor?

5. Zaznamenávajújte odpovede žiakov na tabuľu/flipchart.

Učte sa Diskusia v triede a skupinová aktivita

1. Požiadajte žiakov, aby sa vrátili do lavíc a pozreli si odpovede na tabuli/flipcharte.

2. Ukážte im obrázky **cunami, výbuchu sopky, zemetrasenia, tornáda a povodne**.

3. Diskutujte s nimi, pričom ako pomôcku použite nasledujúce otázky:

- Ktoré prírodné katastrofy sú vo vašej krajine/komunite bežné?
- Zažili ste prírodnú katastrofu?
- Môžete opísať prírodnú katastrofu a jej intenzitu?
- Čo sa stalo vo vašej komunite počas katastrofy?
- Ako prírodné katastrofy ovplyvňujú vašu komunitu alebo krajinu?

★ TIP

Podel'te sa s nimi aj o príbeh z novin o miestnej prírodnej katastrofe.

- Čo sa deje počas krízových situácií? Čo môžete urobiť v takýchto situáciách? Kto vám môže v takejto núdzovej situácii pomôcť?
- Prečo dochádza k prírodným katastrofám?
- Ako môžeme ochrániť našu komunitu alebo krajinu pred katastrofami?

4. Po 10 minútach nechajte žiakov vytvoriť päť skupín.

5. Každdej skupine priradte jeden z obrázkov krízových situácií (môžete použiť aj výstrižky z novín) a požiadajte ich, aby si zahrli rolové hry na núdzové situácie, ktoré sa týkajú danej katastrofy. Vysvetlite, že každá skupina znázorní štyri roly. Každú rolu by mal hrať aspoň jeden žiak, aby boli pokryté všetky úlohy; ak je žiakov viac ako štyria, jednotlivé roly môže hrať aj viac ako jeden žiak.

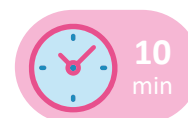
Roly sú nasledovné:

- reportér
- obeť
- záchranár
- tretia strana: napríklad neziskové organizácie, susedia, atď.

6. Dajte im niekoľko minút na to, aby si nacvičili svoju rolu, a potom požiadajte každú skupinu, aby pridelenú situáciu predstavili zvyšku triedy.

Premýšľajte Diskusia v triede

1. Požiadajte žiakov, aby sa vrátili do svojich skupín. Položte pred nich na zem päť obrázkov prírodných katastrof.

2. Požiadajte žiakov, aby určili rôzne situácie, ktoré by mohli nastať v jednotlivých núdzových situáciách. Ich ďalšou úlohou bude podeliť sa o nápady, ako bezpečne reagovať na jednotlivé situácie – dbajte na to, aby názor vyjadrili žiaci z každej skupiny.

★ TIP

“Vzdelávanie detí môže byť narušené alebo dokonca prerušené, keď nastanú mimoriadne situácie, či už ide o prírodné katastrofy, vojenské konflikty alebo krízy v zdravotníctve. Keďže školy prinášajú deťom pocit normálnosti, vzdelanie je pre deti rovnako dôležité ako potraviny a lieky, pretože umožňuje mladým ľuďom nielen prežiť, ale aj prosperovať.”
UNICEF

📺 VIDEO

Pri diskusii s deťmi o Covid-19 a o tom, ako pandémia ovplyvnila ich školu a vzdelávanie využite nasledujúce video.

#Emergency Lessons

Po zemetrasení v Nepále deti opisujú školu v emoji

<https://www.youtube.com/watch?v=gR3a23PUbYc>

Túto stránku si môžete vytlačiť!

VIZUÁL

PRÍRODNÉ KATASTROFY

zemetrasenie

výbuch sopky

cunami

tornádo

povodeň

TÉMA 2

Moje práva a rešpektovanie práv ostatných

3

Zdieľať alebo nezdieľať

Špecifický cieľ

Rozvíjať zmysel pre zodpovednosť za dôsledky svojich činov na seba a na ostatných.

Cieľ aktivity

Na konci aktivity budú žiaci vedieť:

1. Diskutovať o tom, čo je vhodné zdieľať s ostatnými; budú chápať dôležitosť priateľov.

Potrebné materiály

1. Karty s problémami pre každú dvojicu žiakov (jedna pre každého žiaka)
2. Kategórie zdieľania (jedna pre dvojicu)

Metodika

Začnite: Rozdelenie karičiek s problémami dvojiciam

Učte sa: Skupinová diskusia

Premýšľajte: Nebezpečenstvá zdieľania/nadmerného zdieľania

Trvanie

45 minút

Kľúčové slová

priatelia, diskusia, názory

Začnite

Rozdelenie kartičiek s problémami dvojiciam

1. Vysvetlite žiakom, že v tejto aktivite neexistujú správne alebo nesprávne odpovede. Rozdeľte ich do dvojíc. **Okopírujte sadu kartičiek s problémami a rozstrihajte ich** tak, aby mala každá dvojica jednu sadu. Môžete pridať ďalšie problémy, ktoré považujete za vhodné a potrebné vo vašom kontexte.
2. Požiadajte každú dvojicu, aby sa rozhodla, s kým by sa podelila o informácie na kartičkách a potom umiestnite kartičku do príslušnej **kategórie zdieľania**.

Učte sa

Skupinová diskusia

1. Nechajte každú dvojicu samostatne prediskutovať svoje názory a umiestnite všetky ich karty do zodpovedajúcich kategórií zdieľania.
2. Pokračujte skupinovú diskusiu - všetci žiaci sa môžu podeliť o názory, ktoré považujú za najdôležitejšie.

Premýšľajte

Nebezpečenstvá zdieľania/nadmerného zdieľania

1. Vyhodnoťte aktivitu. Vysvetlite žiakom, že existujú "časti" nás samých, ktoré zdieľame s rôznymi ľuďmi a informácie o nás, ktoré si nechávame pre seba. Cieľom kartičiek je podporiť diskusiu o tom, čo je vhodné zdieľať, ako sa pri tom cítíme a ako sa naše pocity líšia v závislosti od vzťahov, ktoré máme s ľuďmi. Pokúste sa zdôrazniť dôležitosť priateľov a ľudí, ktorým môžu dôverovať a zveriť sa im.

★ TIP

Pokojne vynechajte alebo doplňte akékoľvek problémy, ktoré považujete za vhodné pre vašu skupinu. Priložené kartičky sú len navrhované - vy poznáte vašich študentov, ich problémy a podmienky, v ktorých žijú, lepšie.

Všimnite si, že pri niektorých problémoch je zrejme, do ktorej kategórie patria, no iné sú nejasné.

Je dôležité, aby ste sa pri tejto aktivite cítili pohodlne, riadili sa vlastným "sedliackym" rozumom, boli empatickí a brali ohľad na realitu, v ktorej mnohé deti žijú.

Túto stránku si môžete vytlačiť!

KARTIČKY

KARTIČKY PROBLÉMOV

MÔJ OTEC MA FACKÁ	PO SKONČENÍ ŠKOLY CHCEM ÍŠŤ NA VÝŠKU	CHCEL BY SOM BYŤ CHUDŠÍ/ CHCELA BY SOM BYŤ CHUDŠIA
MÔJ OTEC JE CHORÝ A VEĽMI SA O NEHO BOJÍM	MÁM NOVÝ MOBILNÝ TELEFÓN	NIEKEDY SA BOJÍM, KEĎ IDEM SÁM/SAMA DOMOV
CHCEL BY SOM BYŤ VYŠŠÍ/ CHCELA BY SOM BYŤ VYŠŠIA	VYBRALI MA DO MIESTNEHO FUTBALOVÉHO TÍMU	MYSLÍM SI, ŽE SOM ŠKAREDÝ/ MYSLÍM SI, ŽE SOM ŠKAREDÁ
MOJA MAMA PIJE PRIVEĽA ALKOHOLU	NEVIEM VEĽMI DOBRE ČITAŤ	NIEČO SOM SI POŽIČAL/A A POKAZIL/A SOM TO

KATEGÓRIE ZDIEĽANIA:

<i>Zdieľam s rodičmi alebo opatrovníkmi</i>	<i>Zdieľam s kamarátmi</i>	<i>Nechám si to pre seba</i>	<i>Zdieľam s každým</i>
---	--------------------------------	----------------------------------	-----------------------------

VIDEO

V súčasnosti často zdieľame online naše osobné údaje, fotografie, no aj naše obavy a problémy. Ale rovnako ako v skutočnom živote, aj na internete môžeme stretnúť zlých ľudí.

Tieto videá vám pomôžu začať so žiakmi diskutovať o kyberšikane.

Kyberšikana Unicef

<https://www.youtube.com/watch?v=asTti6y39xl&t=8s>

Premýšľaj, kým začneš písať | Trisha prabhu | Tedx Teen

<https://www.youtube.com/watch?v=YkzwHuf6C2U>

TÉMA 2

Moje práva a rešpektovanie práv ostatných

4 Súhlasíš?

Špecifický cieľ

Pochopiť rôzne formy šikanovania a ako na ne reagovať.

Cieľ aktivity

Na konci aktivity budú žiaci chápať:

1. Aké správanie je v triede prijateľné

Potrebné materiály

1. Veľký priestor
2. Tri kartičky s nápismi “Súhlasím, Nesúhlasím, Nevieťm”
3. Vyhlásenia o správaní

Metodika

Začnite: Hlasovanie nohami - skupinová aktivita

Učte sa: Skupinová diskusia

Premýšľajte: Zhrnutie názorov

Trvanie

30 minút

Kľúčové slová

vyjadrenie, správanie, reakcia

Začnite

Hlasovanie nohami - skupinová aktivita

1. Pomocou kartičiek **“Súhlasím, Nesúhlasím, Neviem”** vytvorte v centrálnom priestore triedy kontinuum alebo čiaru s kartičkou **“Neviem”** v strede kontinua. Žiaci sa budú pohybovať po triede.
2. Prečítajte vybrané vyhlásenie o správaní. Žiaci by mali zvážiť správanie uvedené vo vyhlásení a rozhodnúť sa, či s ním súhlasia/nesúhlasia/nevedia, či je v triede prijateľné. Potom sa presunú na tú časť kontinua/čiary, ktorá podľa nich najlepšie odráža ich názor na to, nakoľko je každý typ správania prijateľný alebo neprijateľný. Rozhodovanie môžete zrealizovať aj vo forme metódy **“3 rohov”**, pričom si žiaci vyberajú roh, do ktorého sa presunú. Nie je potrebné prečítať všetky výroky - vyberte a prečítajte tie, ktoré najlepšie odrážajú kontext vašej triedy, prípadne si napíšte vlastné.

Učte sa

Skupinová diskusia

1. Vyčleňte dostatočný čas na diskusiu o tom, prečo si žiaci vybrali konkrétnu odpoveď.
2. Opýtajte sa žiakov, prečo si vybrali práve toto miesto na kontinuu/čiare.
3. Vyzvite všetkých žiakov, aby sa zapojili do diskusie. Udržujte diskusiu otvorenú a bez odsudzovania.

Premýšľajte

Zhrnutie názorov

1. Zhrňte názory skupiny na flipchart alebo tabuľu.
2. Výsledok diskusie použite pri ďalších aktivitách alebo nadväzujúcich diskusiách.

ÁNO

NIE

NEVIEM

VYHLÁSENIA O SPRÁVANÍ

1. Je v poriadku, keď sa s vami na ihrisku nehrajú.
2. Deti môžu šikanovať učiteľov.
3. Povedať niekomu, že je hlúpy, mu neublíži natoľko, ako keď ho udriete.
4. Byť hrubý alebo kričať na učiteľa je len smiešne.
5. To, že sa niekto cíti nepríjemne alebo je nešťastný, je v poriadku, ak sa to nedeje stále.
6. Rozprávať sa počas vyučovania je v poriadku, ak sa pýtate niekoho iného na niečo dôležité.
7. Urážlivé komentáre o niekom nie sú v poriadku, aj keby si to zaslúžil.
8. Ak spravia vaši priatelia chybu, mali by ste im dať druhú šancu.
9. Je dôležité privítať nových členov triedy.
10. Strkanie do inej osoby počas hodiny telesnej výchovy je v poriadku.
11. Je v poriadku rozprávať sa v triede, ak sa učiteľ nedíva.
12. Krádež alebo poškodenie vecí inej osoby je v poriadku, ak sa k vám správa nepríjemne.
13. Ak niekto ohrozuje vašu rodinu alebo priateľov, je v poriadku ho udrieť.
14. Posielanie nepríjemných telefonických správ alebo e-mailov je v poriadku, ak ich posielate z neznámeho čísla.
15. Fotenie niekoho na mobilný telefón, ktoré chcete poslať ostatným, je v poriadku.
16. Ak sa vám niekto posmieva alebo sa vám vyhráža, je lepšie nikomu to nepovedať. Nikto nemá rád žalobu!

DOPLNKOVÁ AKTIVITA

Na predchádzajúcu aktivitu môžete nadviazať dvoma rôznymi aktivitami:

1. Vytvorte dostatočný čas na diskusiu o tom, prečo si žiaci vybrali konkrétnu odpoveď.

- Prečo je dobré byť v triede nápomocný?
- Čo je potrebné urobiť v triede, aby bol každý z nás v bezpečí a spokojný?

Pri počúvaní odpovedí žiakov vysvetlite, že potreby alebo vlastnosti môžeme chápať ako práva.

Napríklad: Všetci máme právo byť vypočutí.

Vysvetlite, že tieto práva patria každému človeku v triede a že každý človek je zodpovedný za ochranu práv, ktoré prináležia každému človeku. Potom vytvorte ďalší zoznam, v ktorom prepoíte zodpovednosti s jednotlivými právami.

Napríklad: Všetci sme zodpovední za to, že budeme počúvať ostatných a je našou zodpovednosťou nerušiť ostatných, keď pracujú.

2. Overte si porozumenie žiakov tým, že im položíte nasledujúce otázky:

- Čo je to šikanovanie?
- Aké pocity sa vám spájajú so šikanovaním?
- Môžete uviesť príklady jednotlivých typov šikanovania?

3. Požiadajte ich, aby sa zamysleli nad vplyvom šikanovania na širšiu školskú komunitu, ak v škole dochádza k takémuto správaniu.

- Ovplyvňuje šikanovanie atmosféru v škole?
- Vyvoláva v ľuďoch pocit strachu?

4. Zdôraznite, že šikanovanie je správanie, ktoré nesmieme podporovať ani s ním súhlasiť. Pripomeňte im, že všetci nesieme zodpovednosť za znižovanie a predchádzanie šikanovaniu a za podporu bezpečného a priateľského školského prostredia.

5. Je tiež dôležité, aby žiaci pochopili, že nie je ich vina, ak sú šikanovaní a že je v poriadku vyhľadať pomoc, keď ich niekto šikanuje. Je dôležité, aby si ľudia navzájom pomáhali a nezatvárali pred takýmto správaním oči.

6. Je dôležité, aby všetci spolupracovali a dodržiavali školské pravidlá, ktoré sú zavedené na ochranu všetkých. Trieda by mala byť bezpečným a priateľským miestom pre všetkých.

7. Požiadajte žiakov, aby spravili brainstorming rôznych vlastností, ktoré by chceli, aby mali všetci v triede a zaznamenali ich na tabuľu.

Spoločne si vytvorte chartu triedy, v ktorej si sľúbite, že sa budete správať určitým spôsobom. Žiaci sami rozhodnú, aké úlohy považujú za potrebné vykonávať a aké správanie je dôležité, aby bola trieda bezpečným a šťastným miestom. Spoločne sa rozhodnite, kto by mal mať zodpovednosť za rôzne úlohy/správanie - vy alebo žiaci. Vymyslite spravodlivý spôsob, ktorým sa budete striedať pri plnení úloh.

INFORMÁCIE PRE UČITEĽA

Pri tvorbe charty používajte pozitívny jazyk. Napríklad namiesto toho, aby ste povedali "Po triede nebeháme", formulujte výrok: "V triede chodíme pokojne".

Používaním pozitívneho jazyka modelujete deťom pozitívne správanie. Neustále kritizovanie pokynmi typu "Prestaň robiť toto...", "Toto nemôžeš robiť...", "Takto sa to nerobí..." atď. vyvoláva v deťoch nepríjemné pocity, cítia sa zle a bránia sa, sú frustrované, zmätené a strácajú slobodu a zvedavosť objavovať tento svet spôsobom, ktorý si zvolia.

Pozitívny jazyk povzbudzuje deti, aby prevzali zodpovednosť za svoje činy, aby sa snažili samostatne robiť vhodné rozhodnutia a zvyšujú ich sebavedomie. Umožňuje deťom sústrediť sa a učiť sa z pozitívneho správania namiesto toho, aby sa zameriavali na negatívne správanie.

Riešenie problémov duševného zdravia v období po pandémie COVID-19

Hovoriť s deťmi a mladými ľuďmi o duševnom zdraví môže byť skutočne náročné, a to najmä počas pandémie COVID-19 a po nej.

Odporúčame vám využiť túto jednoduchú a zábavnú aktivitu. Jej cieľom je pomôcť všetkým žiakom pochopiť, že nie sú sami, že majú okolo seba ľudí, ktorí ich majú radi, a že ich problémy sú často veľmi podobné problémom iných ľudí v ich okolí.

1. Každému žiakovi dajte papier a fixky/farebné ceruzky. Vysvetlite im, že ich úlohou je napísať mená svojich kamarátov a ich vlastnosti.
2. Vysvetlite im, že nezáleží na tom, koľko mien priateľov dokážu napísať.
3. Položte žiakom nasledujúce otázky:
 - Sú si ľudia, ktorí sú vašimi dobrými priateľmi, podobní?
 - Čo robí dobrého priateľa dobrým priateľom?

INFORMÁCIE PRE UČITEĽA

Pri príprave na ďalšie diskusie (aby ste vedeli, na čo sa zameriavať v rozhovoroch so žiakmi), môžete použiť tipy, ktoré pripravil UNICEF.

Celý materiál (v angličtine) je k dispozícii tu:

<https://www.unicef.org/mental-health-on-my-mind>

Veľmi vhodným zdrojom informácií je aj článok “Spôsoby, ktoré pomáhajú budovať psychickú odolnosť detí”.

<https://eduworld.sk/cd/jaroslava-konickova/9410/sposoby-ktore-pomahaju-budovat-psychicku-odolnost-deti>

Uistite sa, že tento typ komunikácie je organickou súčasťou vášho každodenného života – nie umelou aktivitou, ktorú robíte, pretože je to “povinné”.

TÉMA 3

Sporenie a míňanie

5 Možnosti šetrenia

Špecifický cieľ

Zoznámiť sa so stratégiami šetrenia peňazí a pochopiť zmysel bánk.

Cieľ aktivity

Na konci aktivity budú žiaci:

Vedieť preukázať schopnosti v oblasti stratégií šetrenia peňazí.

Poznať formálne spôsoby uloženia peňazí, napr. v banke.

Chápať koncept ďalšieho šetrenia peňazí v banke napriek ich životným okolnostiam .

Potrebný materiál

1. Príbeh: **Milicina mama zarába a šetrí**
2. Tabuľa
3. Papier
4. Ceruzky
5. Lopta (alebo noviny zrolované do tvaru lopty)
6. **Všetko o bankových účtoch** (jeden pre žiaka)

Metodika

Začnite: Brainstorming

Učte sa: Skupinová aktivita

Premýšľajte: Podaj loptu a diskusia v triede

Trvanie

40 minút

Kľúčové slová

sporenie, stratégia, účty

Informácie pre učiteľa

Pred aktivitou napíšte na tabuľu otázky z časti **Učte sa**, aby sa k nim mohli žiaci ľahko vrátiť.

Návštevu banky alebo miestneho poskytovateľa finančných služieb si môžete naplánovať aj na neskorší termín. Prípadne môžete pozvať pracovníkov banky, aby prišli a porozprávali sa s vašimi žiakmi. Uistite sa, že máte na tento typ aktivity povolenie od školy.

Ďalšie informácie o typoch bankových účtov, transakciách a službách nájdete na konci tejto aktivity. Tieto informácie môžete žiakom poskytnúť aj ako pomôcku alebo počas aktivity, ak na to máte dostatok času.

Ak sa žiaci pýtajú na úrokové sadzby, vysvetlite im, že úroková sadzba na sporiacom účte znamená, že vaše peniaze budú rásť.

Úvod

Keďže peniaze sú cenné, je potrebné uchovávať ich v bezpečí. Môžeme však nájsť aj ďalšie spôsoby, vďaka ktorým budú naše úspory rásť vďaka úrokom alebo bezpečným investíciám. Musíme dbať aj na to, aby naše peniaze neležali neaktívne, pretože ceny rastú každý rok a ak nám vďaka úsporám nevznikajú úroky, hodnota peňazí klesá.

Poznáme viacero formálnych spôsobov ukladania alebo uchovávanie peňazí. Napríklad ukladanie peňazí v bankách, na poštách, v mikrofinančných inštitúciách, skupinových sporiteľniach a iných finančných inštitúciách. Každé miesto a spôsob sporenia má svoje výhody a nevýhody, preto je dôležité, aby sa o nich deti dozvedeli čo najskôr.

Začnite Brainstorming

1. Každému žiakovi dajte hárok papiera a ceruzku a požiadajte ho, aby napísal čo najviac miest, kde si ľudia ukladajú peniaze.
2. Potom ich požiadajte, aby sa podelili o svoje odpovede, ktoré bude dobrovoľník zapisovať na tabuľu.
3. Nechajte dobrovoľníka spočítať rôzne možnosti. Úlohou žiakov bude určiť, ktorý spôsob šetrenia je najčastejší.
4. Požiadajte ďalšieho dobrovoľníka, aby zhrnul aktivitu a položil ostatným študentom nasledujúce otázky.
 - Kam podľa vás ľudia najčastejšie ukladajú svoje peniaze alebo čo je najčastejší spôsob sporenia?
 - Zvyšuje sa hodnota peňazí uložených týmito spôsobmi?
 - Kde by ste na základe vašich vedomostí najradšej šetrili vase peniaze?

Učte sa Skupinová aktivita

1. Požiadajte jedného žiaka, aby zvyšku triedy nahlas prečítal nasledujúci príbeh:

Milicina mama zarába a šetrí

Mama predáva tovar na trhu. Takýmto spôsobom zarába peniaze každý deň. Aby sa peniaze nestratili, necháva si ich doma na bezpečnom mieste.

Po čase, keď jej obnos odložených peňazí narastie, použije ich na nákup ďalšieho tovaru na predaj. Peniaze používa aj na zaplatenie za služby poskytované rodine, ako je školné a nemocničné poplatky.

Vždy však dbá na to, aby si časť peňazí odložila ako úspory na budúce použitie v banke neďaleko jej domu.

2. Po vypočutí príbehu rozdeľte žiakov do skupín po šiestich až ôsmich a požiadajte ich, aby odpovedali na otázky na tabuli (nižšie):

- Ako šetrí Milicina mama peniaze?
- Kde šetrí Milicina mama peniaze?
- Ako využíva Milicina mama peniaze, ktoré zarobí a tie, ktoré má doma?
- Prečo si Milicina mama ukladá peniaze v banke?
- Povedali by ste, že Milicina mama má plán, ako zarába, šetrí a používa peniaze?
- Kde inde môže mať Milicina mama svoje peniaze okrem toho, že ich má doma?

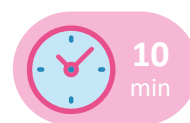
3. Vysvetlite žiakom výhody využívania formálnej bankovej služby a potom im položte nasledujúce otázky:

- Viete vymenovať nejaké banky?
- Poznáte nejaké služby, ktoré poskytujú banky?
- Poznáte niekoho, kto si šetrí peniaze v banke?
- Prečo si ľudia ukladajú peniaze v banke?
- Môžete vy sporiť v banke?
- Ak áno, sporíte si v banke? Ak nie, prečo je to podľa vás tak? Chceli by ste mať možnosť sporiť v banke?

4. Informujte žiakov, že jednou z najdôležitejších služieb, ktoré banky poskytujú, sú bankové účty. Vysvetlite im, že v mnohých krajinách si deti mladšie ako 18 rokov nemôžu samostatne otvoriť účet. Môžu si však otvoriť účet s pomocou svojich rodičov/opatrovníkov. V niektorých krajinách je deťom umožnené sporiť si v bankách.

Premýšľajte Podaj loptu a diskusia v triede

1. Povedzte žiakom, že si zahrajú hru **Podaj loptu**. Začnite tým, že prvému žiakovi hodíte loptičku a požiadate ho, aby povedal jedno miesto, kde môžu ľudia ušetriť svoje peniaze. Tento žiak potom hodí loptu ďalšiemu žiakovi, ktorý má povedať ďalšie miesto, a tak ďalej.

2. Po niekoľkých minútach začnite so žiakmi diskutovať o tom, či si myslia, že by deti v ich veku mali mať prístup k bankovým účtom. Informujte ich o hnutí **Child and Youth Finance International**, ktoré podporuje prístup detí k bankám, kde môžu bezpečne a lacno sporiť.

3. Každému žiakovi dajte kópiu materiálov, ktoré nájdete na konci tejto aktivity, aby si ju odniesol domov.

ZAPOJENIE RODIČOV

Požiadajte žiakov, aby sa porozprávali so svojimi rodičmi/opatrovníkmi o tom, ako a kde šetria svoje peniaze.

VŠETKO O BANKOVÝCH ÚČTOCH:

Sporiaci účet:

Tento typ účtu je pre vás teraz dôležitý. Je to trochu ako váš účet v škole. S týmto typom účtu začína väčšina ľudí.

Bežný účet:

Je určený ľuďom, ktorí potrebujú využívať bankové služby veľmi pravidelne a uložiť si v banke peniaze, aby mali istotu, že sú v bezpečí. Vkladajú a vyberajú peniaze takmer každý deň.

Termínovaný účet:

Ide o účet, na ktorý osoba vkladá peniaze, ale môže si ich vybrať až po uplynutí dohodnutého obdobia. Je vhodný vtedy, keď si chce človek peniaze odkladať na konkrétny účel.

Vklady, zostatok a výbery

- Peniaze si môžete na účet vložiť, kedykoľvek chcete. Peniaze, ktoré vložíte na váš účet, sa nazývajú vklad.
- Pokladník alebo pokladníčka pripočíta váš nový vklad k peniazom, ktoré už boli na vašom účte. Súčet všetkých vašich peňazí sa nazýva zostatok.
- Vložené peniaze sú vaše, aj keď ich fyzicky necháte v banke!

Zapamätajte si

Keď si z účtu vyberiete požadovanú sumu, odpočíta sa od vášho aktuálneho zostatku. Môžete to vidieť na výpise z účtu. Váš nový zostatok budú tvoriť nasporené peniaze mínus peniaze, ktoré ste práve vybrali.

DOPLNKOVÉ SLUŽBY, KTORÉ POSKYTUJÚ BANKY:

Bankomatové karty

Bankomatové karta vám umožňuje vyberať peniaze z bankomatu. Na výber potrebujete číslo PIN. PIN znamená Personal Identification Number (osobné identifikačné číslo) a je to osobné a súkromné číslo, ktoré klient uchováva v tajnosti.

Bankomat

Do bankomatu vložíte svoju bankovú kartu a vyberiete si peniaze z účtu.

Šeky

V niektorých krajinách môžu ľudia platiť za tovar šekom. Môžu tak bezpečne používať peniaze na svojom účte bez toho, aby so sebou museli nosiť veľké sumy peňazí. Šek má hodnotu len vtedy, ak ho podpísala osoba uvedená na šeku a skontroloval ho pokladník. To znamená, že ak vás okradnú, vaše peniaze sú stále v bezpečí, pokiaľ osoba nedokáže sfaľšovať váš podpis.

Internet banking

Ide o nástroj, pomocou ktorého môžu ľudia spravovať svoje účty online. Môžu si pozrieť informácie o svojom účte a virtuálne vykonávať platby na iné účty.

TÉMA 3

Sporenie a míňanie

6 Kde šetríme a kde si požičiavame

Špecifický cieľ

Spoznať a porovnať rôzne stratégie šetrenia peňazí.

Cieľ aktivity

Na konci aktivity budú žiaci vedieť:

1. Aké sú postupy pri šetrení a výdavkoch.
2. Aké rôzne zdroje sporenia existujú a kde je možné požičiavať si peniaze na investície.

Potrebné materiály

1. Desať kamienkov
2. Papier
3. Ceruzky
4. Tabuľa/krieda alebo flipchart/fixka (v závislosti od zdrojov)

Metodika

Začnite: Podaj kamienok

Učte sa: KWL tabuľka a diskusia v triede

Premýšľajte: Diskusia v triede

Trvanie

50 minút

Kľúčové slová

úver, investícia, korupcia

Informácie pre učiteľa

Počas aktivít **Učte sa a Premýšľajte** sa prechádzajte po triede a v prípade potreby pomôžte skupinám s ich KWL tabuľkami a stromami problémov.

Začnite Podaj kamienok

1. Povedzte žiakom, aby sa posadili do kruhu. Rozdajte desať kamienkov náhodným žiakom.
2. Informujte triedu, že si budú **“podávať loptičku”**, pričom loptičku budú predstavovať kamienky. Tie si budú podávať v kruhu a keď poviete **“Stop”**, desať žiakov, ktorí držia kamienky, bude musieť (jeden po druhom) odpovedať na otázku, ktorú im položíte.
3. Odštartujte žiakov, aby si začali podávať kamienky. Vždy, keď poviete **“Stop”**, položte im niektorú z nasledujúcich otázok:
 - Čo musíte urobiť, keď chcete začať podnikať?
 - Máte dostatok peňazí? Prečo áno/prečo nie?
 - Máte úspory? Kde ich máte uložené?
4. Napíšte ich odpovede na tabuľu/flipchart.
 - Vezmite do úvahy vaše aktuálne vedomosti - kde by ste si najradšej šetrili peniaze?

Učte sa KWL tabuľka a diskusia v triede

1. Nechajte žiakov vytvoriť skupiny po piatich a každej skupine dajte list papiera a ceruzku.
2. Potom na tabuľu/flipchart nakreslite KWL tabuľku (nižšie):

Finančné inštitúcie na:	VIEM Čo už o tejto téme viem	CHCEM VEDIEŤ Čo sa o tejto téme chcem naučiť	NAUČIL/A SOM SA Čo som sa dnes naučil/a
úspory			
pôžičky			

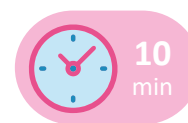
3. Požiadajte skupiny, aby si na svoje hárky papiera odkreslili KWL tabuľku a vyplnili ich tak, že do stĺpca Viem v príslušnom riadku napíšu, čo už o finančných inštitúciách vedia a do stĺpca Chcem vedieť v príslušnom riadku napíšu, čo sa chcú o finančných inštitúciách dozvedieť. Pripomeňte žiakom, že na konci aktivity sa k tejto tabuľke vrátia a vyplnia posledný stĺpec.

4. Potom začnite so žiakmi diskutovať, pričom ako pomôcku použite nasledujúce otázky:

- V koľkých typoch finančných inštitúcií si môžete sporiť a požičať peniaze? Nezabudnite na formálne aj neformálne inštitúcie alebo miesta, kde si môžete požičať.
- Aké rôzne typy finančných inštitúcií bežne fungujú/sú k dispozícii?
- Ako si požičať peniaze od finančnej inštitúcie?
- Čo je to pôžička?
- Ako môžete nadviazať kontakt/vzťah s osobou z finančnej inštitúcie alebo jej predložiť nejakú ponuku? Je to korupcia?
- Čo je korupcia?
- Aký je rozdiel medzi korupciou a pomocou?

Premýšľajte Diskusia v triede

1. Nechajte skupiny vyplniť posledný stĺpec ich KWL tabuliek tým, čo sa dozvedeli počas diskusie. V prípade potreby im položte ďalšie otázky, ktorými overíte ich porozumenie téme.

TÉMA 4

Plánovanie a zostavovanie rozpočtu

7

Ako škodíme prírode

Špecifický cieľ

Dokázať identifikovať jednotlivé činnosti, ktoré sú prospešné pre životné prostredie alebo tie, ktoré ho poškodzujú.

Cieľ aktivity

Na konci aktivity budú žiaci vedieť:

1. Identifikovať/rozpoznať činnosti, ktoré sú prospešné aj škodlivé pre životné prostredie.
2. Vypracovať stratégie na ochranu životného prostredia.
3. Si byť vedomí existujúcich environmentálnych rizík.

Potrebné materiály

1. Krásne prírodné oblasti
2. Environmentálne poškodené oblasti
3. Papier, ceruzky a farebné perá (niekoľko čiernych/tmavomodrých a niekoľko žiarivých)
4. Kartón a staré noviny
5. Lepidlo/lepiaca páska a nožnice

Metodika

Začnite: Diskusia v triede

Učte sa: Individuálna výtvarná aktivita a výtvarná aktivita v triede

Premýšľajte: Diskusia v triede

Trvanie

50 minút

Kľúčové slová

poškodiť, zachrániť, zničiť, životné prostredie, ľudské, opätovne použiť, kríza

Informácie pre učiteľa

Pred aktivitou si pripravte kartónový plagát s plochou jeden meter štvorcový zlepením kúskov kartónovej krabice. Do stredu plagátu nakreslite veľký kruh s čiarou v strede.

Prečo je dôležité používať kartón a staré noviny:

- **Kartón:** podčiarkuje recykláciu/opätovné použitie vecí.
- **Staré noviny:** žiaci si uvedomia, že staré noviny znázorňujú poškodenosť sveta, ktorý bol zničený a stmavený ľuďmi (noviny sú vyrobené človekom a tlačiarenská farba sa z nich ľahko otiera, čo môže spôsobiť, že celý novinový papier bude tmavý).

Štart Diskusia v triede

1. Požiadajte žiakov, aby sa posadili do veľkého kruhu.
2. Ukážte im obrázky krásnych prírodných oblastí a obrázky environmentálne poškodených oblastí. Vysvetlite im, ako ľudia poškodzujú prírodu.
3. Potom žiakom položte nasledujúce otázky:
 - Čím ľudia poškodzujú životné prostredie?
 - Aké sú environmentálne problémy našej komunity?
 - Robíte niekedy ako malý spotrebiteľ niečo, čo poškodzuje životné prostredie?
 - Ako môžete pomôcť chrániť naše životné prostredie?

Učte sa Individuálna umelecká aktivita a umelecká aktivita v triede

1. Každému žiakovi dajte dva listy papiera a ceruzku. Požiadajte ich, aby si na papier obkreslili obe ruky (jednu na každý hárok) a siluety rúk vystrihli.
2. Potom povedzte žiakom, aby nakreslili nasledujúce obrázky:
 - Príčina environmentálneho problému (na papier s obkreslenou ľavou rukou).
 - Ako môžu zachrániť svet (na papier s obkreslenou pravou rukou).
3. Keď to urobia, ukážte žiakom kartónový plagát a vysvetlite im, že kruh v strede znázorňuje svet.
4. Požiadajte niekoľko dobrovoľníkov, aby roztrhali staré noviny a ďalších dobrovoľníkov, aby tieto kúsky nalepili na ľavú polovicu kruhu. Vysvetlite im, že pravá strana musí zostať prázdna.

5. Po niekoľkých minútach oznámte žiakom, že majú nalepiť siluety rúk do kruhu takto:

- ľavé ruky znázorňujúce príčiny environmentálnych problémov na ľavú stranu,
- pravé ruky znázorňujúce spôsoby, ako pomôcť chrániť životné prostredie na pravú stranu.

Premýšľajte Diskusia v triede

1. Podržte/vylepte kartónový plagát a vysvetlite žiakom nasledovné:

- Ľavá časť sveta/kruhu predstavuje to, čím sme znečistili alebo zničili náš svet.
- Pravá strana sveta/kruhu predstavuje to, čo sa snažíme urobiť pre záchranu a uzdravenie nášho sveta.

2. Pozrite si obrázky nakreslené na rukách a v krátkosti so žiakmi prediskutujte zobrazené podobnosti a rozdiely.

3. Nakoniec im vysvetlite, že každý z nás už nejakým spôsobom poškodil svet. Niektorí ľudia to urobili vedome, iní nevedome. Povedzte im, že aj keď je škoda, ktorú spôsobíme životnému prostrediu, malá (rovnako, ako sú malé ich ruky), keď sa pridá k väčším problémom a škodám spôsobeným inými ľuďmi, dopad nášho konania je veľký.

ZAPOJENIE RODIČOV

Požiadajte žiakov, aby sa s rodinou a priateľmi podelili o svoje názory na poškodzovanie životného prostredia a aby to, čo sa naučili na dnešnej hodine, uplatnili v každodennom živote.

VIZUÁL

KRÁSNE PRÍRODNÉ OBLASTI

VIZUÁL

ENVIRONMENTÁLNE POŠKODENÉ OBLASTI

**Máme len
jednu planétu.**

TÉMA 5

Sociálny a finančný podnik

8 Čo je korupcia?

Špecifický cieľ

Vedieť identifikovať spôsoby, ako získať peniaze nečestným spôsobom.

Cieľ aktivitiy

Na konci aktivitiy budú žiaci vedieť:

1. Definovať a vysvetliť, čo je korupcia.

Potrebné materiály

1. Pracovný list: Korupcia
2. Tabuľa/krieda alebo flipchart/fixka (v závislosti od zdrojov)

Metodika

Začnite: Skupinová aktivita

Učte sa: Strom problémov

Premýšľajte: Diskusia v triede

Trvanie

45 minút

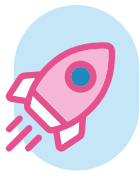
Kľúčové slová

príjem, zamestnanie, práca, podnikanie, predaj tovaru a služieb

Informácie pre učiteľa

Korupcia je zneužitie finančných prostriedkov alebo moci na osobný prospech. Môže zahŕňať krádež, rodinkárstvo a prijímanie alebo poskytovanie úplatkov.

Začnite

Skupinová aktivita

1. Nechajte žiakov vytvoriť skupiny po piatich až šiestich a každej skupine dajte jeden príklad korupcie (**použite ilustráciu korupcie**).
2. Požiadajte žiakov, aby v skupinách diskutovali o tom, čo sa podľa nich deje na ich obrázku.
3. Po piatich minútach požiadajte skupiny, aby ukázali svoj obrázok zvyšku triedy a podelili sa o svoje názory so spolužiakmi.

Učte sa

Strom problémov

1. Opýtajte sa žiakov:
 - Viete, čo znamená slovo korupcia?
2. Nakreslite na flipchart/tabuľu strom problémov a na kmeň napíšte "Korupcia".
3. Požiadajte žiakov, aby určili príčiny korupcie a ich odpovede napíšte na korene stromu.
4. Potom ich požiadajte, aby určili, aké dôsledky má korupcia na jednotlivca alebo spoločnosť. Odpovede napíšte na vetvy stromu.

Premýšľajte

Diskusia v triede

Požiadajte žiakov, aby krátko zhrnuli svoje zistenia zo stromu problémov. Opýtajte sa ich:

- Je niečo, čo môžeme urobiť, aby sme korupcii zabránili?

VIZUÁL

KORUPCIA

Túto stránku si môžete vytlačiť!

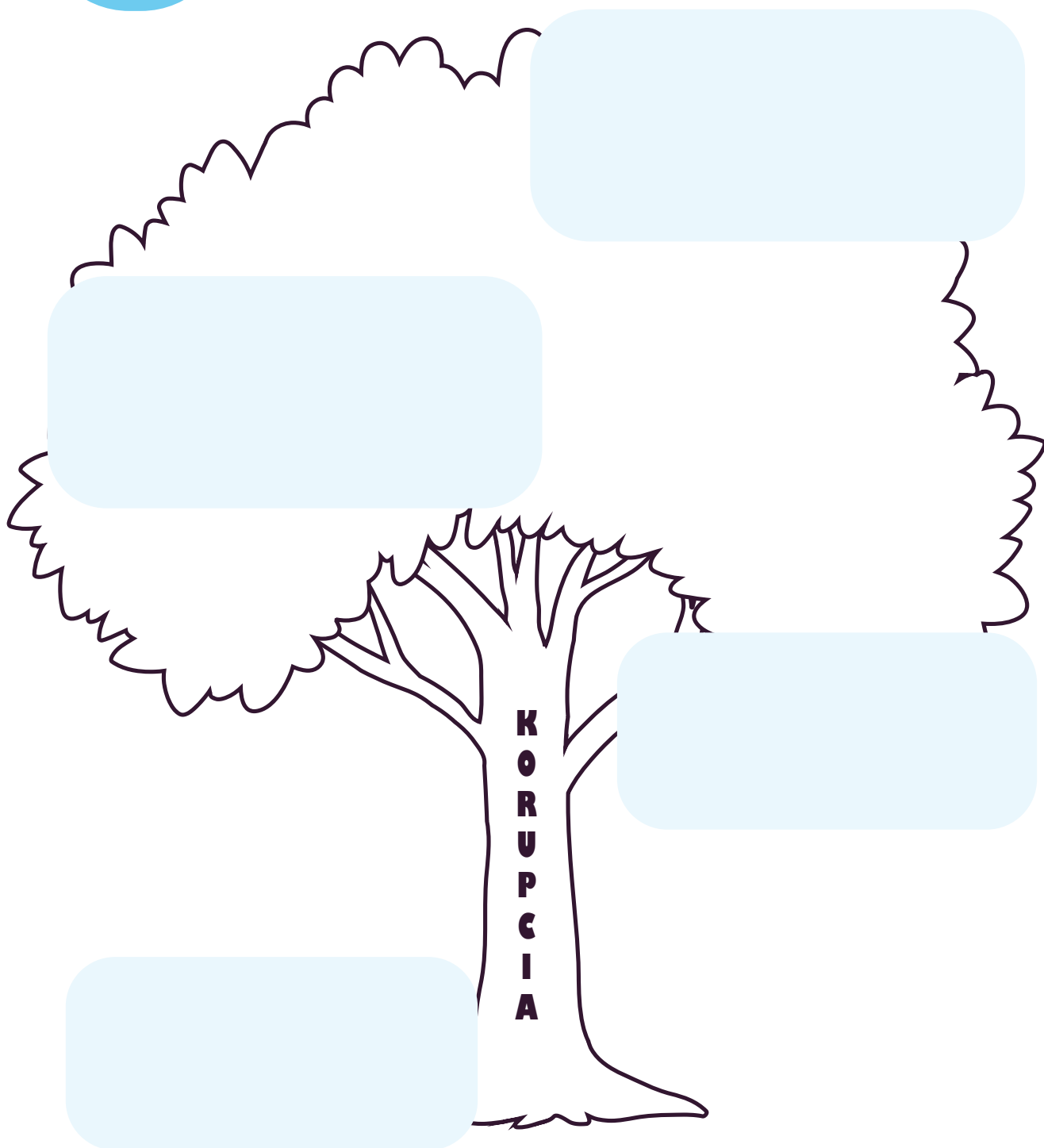
DOPLNKOVÁ AKTIVITA

1. Požiadajte žiakov, aby vytvorili skupiny po piatich. Každdej skupine dajte list papiera.
2. Požiadajte skupiny, aby na papier nakreslili strom problémov a do jeho kmeňa napísali "Korupcia v podnikaní".
3. Potom nechajte skupiny diskutovať o príčinách a dôsledkoch korupcie v podnikaní. Ich úlohou bude napísať príčiny do koreňov a dôsledky do vetiev. (Príklady príčin môžu zahŕňať: sebeckosť; chamtivosť; ľahké peniaze; zlé návyky. Príklady dôsledkov by mohli zahŕňať: vlastný prospech; ekonomická kríza; poškodzovanie iných, atď.)
4. Keď to urobia, nechajte žiakov navrhnúť riešenia a možné opatrenia na odstránenie príčin a zníženie následkov korupčného správania.

PRACOVNÝ LIST

KORUPCIA

Všetko o DNI AFLATOUNA!

Deň Aflatouna sa celosvetovo oslavuje dňa 17. marca.

Pre žiakov je to príležitosť osláviť všetku prácu vykonanú počas roka, zamyslieť sa nad svojím osobným rozvojom, prezentovať svoje úspechy škole, rodičom/opatrovateľom a komunite a cítiť prepojenie s ostatnými aflatounskými deťmi. V školách a aflatounských kluboch deti po celom svete oslavujú Deň Aflatouna rôznymi spôsobmi.

Aflatoun International v tento deň organizuje videohovory so svojimi partnermi v rôznych regiónoch. Deti a partneri z rôznych do programu zapojených regiónov sa stretnú, pozdravia, rozprávajú a spoločne sa učia. Toto podujatie je interaktívne; radi by sme vás a vašu organizáciu povzbudili k tomu, aby ste sa stali súčasťou Dňa Aflatoun.

★ TIP

Ak vám 17. marec nevyhovuje vzhľadom na organizáciu školského roka vo vašej krajine, Deň Aflatouna môžete zorganizovať inokedy. Nezabudnite naň pozvať rodičovi/opatrovníkov a žiakov z iných tried, aby ste sa s nimi podelili o všetko, čo ste sa naučili.

PRÍPRAVA NA DEŇ AFLATOUNA

1. Podľa vašich časových možností a zdrojov sa spolu so žiakmi môžete začať pripravovať na Deň Aflatouna.
2. Povzbudzujte deti, aby vytvárali dekorácie z odpadových materiálov, pripravovali si scénky, recitovali básne atď.
3. Môžete deti požiadať, aby si vytvorili kútik venovaný program Aflatoun, kde vystavia svoje pracovné listy, pokladničky či Aflatounov plagát.
4. Ak je to možné, zapojte do aktivity školu/komunitu a rodičov.

5. Pozývajte! Informujte a pozvite na oslavu riaditeľa školy, kolegov, žiakov z iných tried a rodičov/ opatrovníkov, ak je to možné.
6. Rozšírte informácie o tejto aktivite! Pošlite fotografie alebo napíšte článok o tomto dni do miestnych novín.
7. Pripravte si malé poďakovanie a/alebo darček pre hosťa (hostí).
8. **Určite študenta/študentov, ktorí budú spolu s vami zabezpečovať priebeh celého podujatia.**

ORGANIZAČNÝ VÝBOR

Tak ako každá iná aktivita, aj Deň Aflatouna môže byť úspešný len pri správnom plánovaní a tímovej práci. Plánovanie si vyžaduje veľa práce. Každý sa musí zapojiť a rozhodnutia sa musia prijímať tímovo.

Uistite sa, že žiaci pochopili, že keď sa chystajú zorganizovať oslavu Dňa Aflatouna, musia mať demokraticky zvolený organizačný výbor. Organizačný výbor pomôže dohliadať na plánovanie dňa.

Úlohy organizačného výboru:

- **Predseda:** zodpovedá za dohľad nad plánmi; zabezpečuje, aby sa všetci zúčastňovali jednotlivých aktivít, plnili svoje úlohy a aby mali z aktivít radosť.
- **Pokladník:** zodpovedá za správu peňazí spojených s organizáciou podujatia.
- **Tajomník:** zodpovedá za zapisovanie poznámok počas zasadnutí; zabezpečuje, aby každý poznal svoje úlohy a úlohy.
- **Vedúci tímov:** každý vedúci tímu zastupuje skupinu úloh; zodpovedá za podávanie správ celej triede o pokroku svojho tímu a za plnenie povinností.

Zapojená trieda by mala zorganizovať tajné hlasovanie o úlohách v organizačnom výbore. Hlasovanie musí byť spravodlivé a demokratické.

Navrhované skupiny úloh sú tieto:

- **Pracovná skupina pre nákup:** zodpovedá za nákup potravín alebo dekorácií potrebných na podujatie.
- **Pracovná skupina pre prípravu jedla:** zodpovedá za varenie a prípravu jedla.
- **Pracovná skupina pre výzdobu:** zodpovedá za usporiadanie a výzdobu triedy.
- **Pracovná skupina pre zábavu:** hoci zábavu môže zabezpečiť každý, pracovná skupina pre zábavu vypracuje harmonogram vystúpení, zabezpečí, aby bolo

k dispozícii a fungovalo potrebné vybavenie, napríklad reproduktory a zhromaždí všetky potrebné rekvizity.

Výbor by si mal naplánovať pred oslavou Dňa Aflatouna niekoľko stretnutí, aby priebežne monitoroval priebeh a zabezpečil, aby sa všetci cítili súčasťou tejto aktivity.

ZOSTAVOVANIE ROZPOČTU

Vysvetlite žiakom, že zostavovanie rozpočtu je dôležitá úloha, ktorú je potrebné vykonať, keď si šetríte na realizáciu nejakej aktivity. Ako trieda môžu mať žiaci založenú skupinovú pokladničku; peniaze z pokladničky môžu použiť na zaplatenie aktivít v rámci Dňa Aflatouna.

Oslavu môžete financovať zo skupinových úspor. To znamená, že žiaci budú musieť zistiť, koľko už ušetrili a budú sa musieť rozhodnúť, koľko peňazí prispeje na aktivitu každý člen. Potom zrátajú celkovú sumu všetkých príspevkov, aby vedeli, koľko môžu minúť na oslavu.

Rozhodnutie, koľko peňazí chcú žiaci na oslavu vynaložiť a akou sumou môže prispieť každé dieťa, je kľúčové.

V Aflatoune si uvedomujeme, že nie každé dieťa môže k zrealizovaniu aktivity prispieť peniazmi. Napriek tomu sa však všetky deti môžu zúčastniť oslavy. Ďalšími návrhmi, ako umožniť všetkým deťom rovnocennú účasť, je povzbudiť ich, aby priniesli niečo z domu, napríklad ovocie alebo malý koláč alebo aby prispeli k programu tak, že budú tancovať, spievať, atď. Každý príspevok, či už peňažný alebo vo forme využitia talentu, musí byť rovnako ocenený a uznaný.

Dôležitým krokom je zistenie nákladov na dekorácie a na potraviny, ktoré chcú žiaci zakúpiť.

Oslava Dňa Aflatounu je len jedným z nápadov, ako si precvičiť plánovanie a zostavovanie rozpočtu. Vďaka tejto aktivite sa žiaci naučia, ako uskutočniť rovnaký proces zostavovania rozpočtu pre všetky aktivity klubu Aflatoun, ktoré plánujú.

POKYNY PRE POZVANÉHO HOSTĀ/REČNÍKA

Hostujúci rečník je osoba, ktorá prednesie prejav na zhromaždení.

1. Pokúste sa **pozvať aj pracujúcich ľudí so zdravotným znevýhodnením**. Môžu byť rodičmi, pracovať ako záhradníci, zametači, predavači, manažéri atď.
2. Vybraného **hostĀ/rečníka pozvite** na aktivitu aspoň týždeň vopred. Deň pred podujatím mu zdvorilo pripomeňte konanie tejto aktivity.
3. **Informujte** ho o dátume, čase, mieste konania a publiku.
4. Môžete ho tiež stručne informovať o tom, čo sa od neho očakáva počas Dňa Aflatouna.
5. Ak je potrebné obliecť sa určitým špecifickým spôsobom, môžete to uviesť v pozvánke (nepovinné).
6. Na túto aktivitu môžete pozvať aj viac hostí/rečníkov, prípadne ju môžete zopakovať niekoľkokrát alebo predĺžiť jej trvanie tak, aby mali všetci hostia dostatočný priestor na svoj vstup.

TÉMA 5

Sociálny a finančný podnik

9 Deň Aflatouna!

Špecifický cieľ

Zreflektovať, prediskutovať a demonštrovať poznatky o programe Aflatoun a osláviť úspešné ukončenie aktivít.

Cieľ aktivity

Na konci aktivity budú žiaci vedieť:

1. Ako zrealizovať interaktívne stretnutie s hosťom (hostí)/rodičov, aby sa dozvedeli všetko o nich a ich práci.
2. Ako začať plánovať a zorganizovať podujatia.
3. Preukázať svoje poznatky.
4. Stanoviť si ciele a uplatniť pri tom rastové myslenie.

Potrebné materiály

1. Poďakovanie a/alebo darček pre hosťa (hostí)/rodičov (pripraví žiaci)
2. Tabuľa
3. Pracovný list: **Rebrík rastu**

Metodika

Začnite: Interaktívne stretnutie

Učte sa: Moje ciele

Premýšľajte: Zdieľanie a oslava

Trvanie

60 minút - 120 minút

Kľúčové slová

kariéra, hosťujúci rečník, oslava, učenie, rastové myslenie

Informácie pre učiteľa

Toto stretnutie by mali viesť žiaci. Skúste ich zapojiť do aktivít, ako je príprava výzdoby triedy/priestoru alebo poďakovanie hosťovi/rečníkovi. Môže sa vám stať, že stretnutie neprebíha podľa plánu. V takom prípade ho na chvíľu prerušte, no nechajte žiakov, aby si sami poradili so situáciou. Je to pre nich veľmi dôležitá životná skúsenosť.

Keď ste úspešne zrealizovali plánované stretnutia, **gratulujeme**. Je čas, aby ste tento úspech **oslávili**, tak **smelo do toho!**

Príprava pred vyučovaním: Výzdoba

- 1. Sporte a del'te sa!** Žiaci môžu svoje úspory použiť na nákup občerstvenia pre hostí.
- 2. Vyzdobujte!** Uistite sa, že vo vašej triede je vystavených čo najviac prác žiakov zapojených do programu Aflatoun.
- 3. Pozývajte!** Informujte a pozvite na oslavu riaditeľa školy, kolegov, žiakov z iných tried a rodičov/opatrovníkov, ak je to možné.
- 4. Ukážte, s čím pracujete!** Povzbud'te žiakov, aby svoju prácu prezentovali tvorivými spôsobmi: divadlom a scénkami, hrami, príbehmi, básňami, videom, hudbou, tancom, plagátmi, kresbami, atď.
- 5. Foťte!** Počas dňa urobte čo najviac fotografií a videozáznamov. Nezapudnite si však vyžiadať súhlas rodičov/opatrovníkov.
- 6.** Môžete tiež zobraziť pracovné listy pre žiakov a knihy Aflatoun (voliteľné).

Začnite Interaktívne stretnutie

- 1.** Privítajte žiakov, hostí a zamestnancov školy a nechajte ich usadiť sa.
- 2.** Požiadajte žiackeho spolufacilitátora, aby predniesol uvítací príhovor.
- 3.** Ved'te zasadnutie spoločne so žiackym spolufacilitátorom. Požiadajte žiakov, aby sa zamysleli nad nasledujúcimi otázkami:
 - Čo chcem v živote robiť?
 - Aký je môj cieľ na nasledujúci rok?
- 4.** Nechajte žiakov samostatne premýšľať a medzitým im rozdajte **pracovný list Rebrík rastu**.

Učte sa Moje ciele

1. Vysvetlite žiakom, že si majú premyslieť cieľ, ktorý chcú dosiahnuť v budúcom roku.
2. Ukážte im pracovný list Rebrík rastu a vysvetlite im, že v jeho záhlaví by mali uviesť svoj cieľ a pri jednotlivých stupňoch rebríka činnosti, ktoré by nás k tomuto cieľu viedli.
3. Môžete vyzvať rodičov/zamestnancov/hostí, aby sa pripojili k žiakom a usmerňovali ich pri vyplňaní pracovných listov.

★ TIP

Žiakom môžete dať nápovedu, aby mohli dokončiť svoje ciele. Napríklad: naším cieľom môže byť šetriť alebo sa naučiť hrať na novom nástroji, atď.

Premýšľajte (časť pre žiakov) Zdieľanie a oslava

1. Žiacky spolufacilitátor vyzve niekoľkých dobrovoľníkov, aby sa podelili o svoje ciele a ukázali ostatným svoj vyplnený pracovný list.
2. Okrem toho môžete niekoľkých žiakov požiadať, aby porozprávali o svojich skúsenostiach z aktivít programu Aflatoun.
3. Požiadajte žiakov, aby svoj pracovný list pripli/prilepili na "tabuľu snov"!

Premýšľajte (časť pre učiteľov) Zdieľanie a oslava

1. Pripravte si krátky príhovor, v ktorom sa so žiakmi podelíte o svoje pocity a poznatky. Do príhovoru môžete zahrnúť aj tipy pre rodičov. Napríklad: ako môžu u detí podporiť návyky sporenia; ako môžu deti podporiť pri vyjadrovaní svojich emócií, atď.
2. Nakoniec pozvite hosťa/rodičov, aby žiakom rozdali certifikáty.

Gratulujeme! Úspešne sme ukončili workshop!

PRACOVNÝ LIST

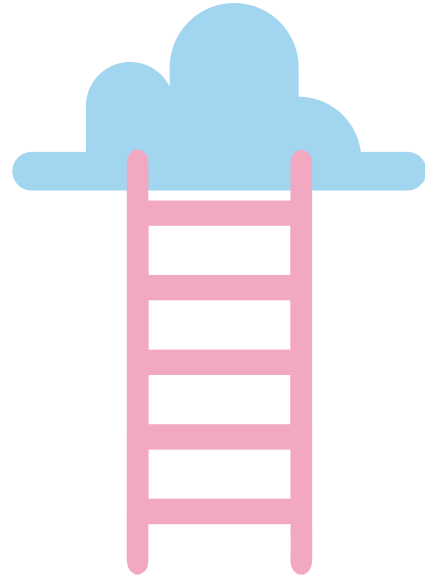
REBRÍK CIEĽOV

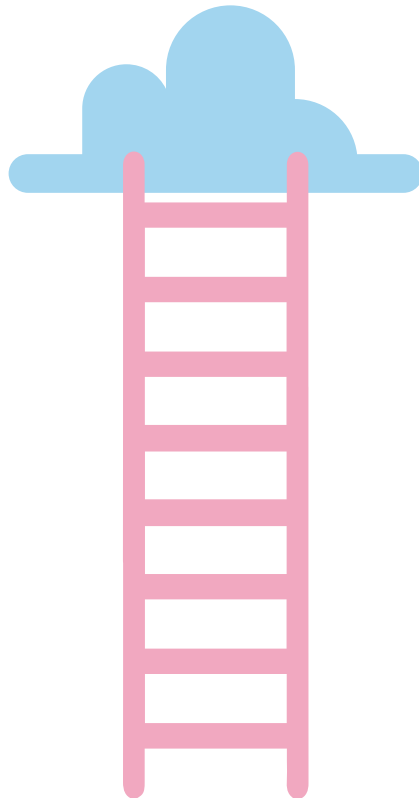
Túto stránku si môžete vytlačiť!

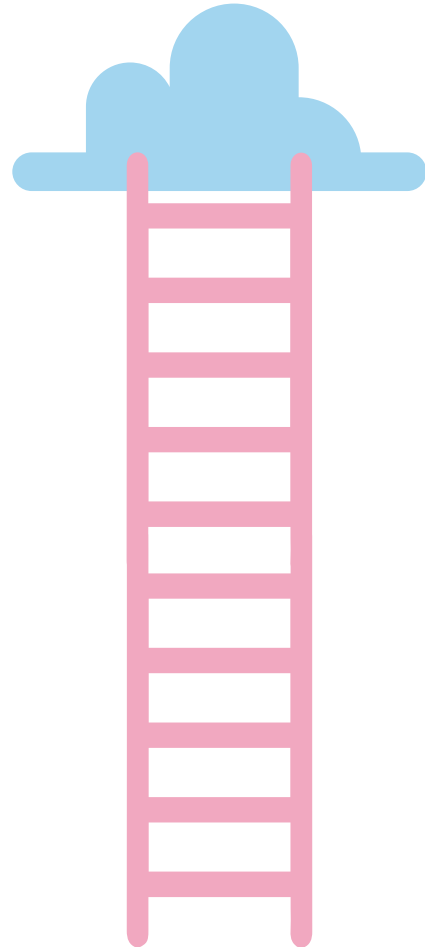
Do konca dnešného dňa

Do roka

Do piatich rokov

Do desiatich rokov

Túto stránku si môžete vytlačiť!

PRACOVNÝ LIST

TÍMOVÁ PRÁCA JE KLÚČOVÁ

Niektoré úlohy musíme zvládnuť sami - a za náš úspech sme zodpovední len my sami. Často však musíme pracovať v tíme s rôznymi ľuďmi a na to, aby sme boli úspešní, musíme vedieť dobre spolupracovať.

Predstavte si situáciu, že ste členom tímu pracujúceho na skupinovej úlohe (napríklad organizovanie Dňa Aflatouna):

Odpovedzte na nasledujúce otázky:

1. Ako by ste opísali úlohy členov dobre fungujúceho tímu? (Kto je vedúci? Je viac vedúcich? Kto je za čo zodpovedný?)

2. Ako si členovia tímu rozdeľujú prácu? (Kto čo robí? Kto o tom rozhoduje?) Kto kontroluje, čo robia členovia tímu a či pracujú na svojich úlohách?

3. Ako by mali komunikovať členovia tímu? Čo je v ich komunikácii najdôležitejšie? Čomu by sa mali vyhýbať?

4. Čo by sa podľa vás malo stať, ak je tím úspešný a dosiahne svoj cieľ? Čo by mal tím/členovia tímu urobiť? A čo ak tím nie je úspešný a niečo sa mu nepodarí naplánovať a zorganizovať? Čo sa stane potom?

★
GRATULUJEME
4

Tento certifikát je potvrdením, že

úspešne ukončil/a
štvrtý ročník programu Aflatoun.

Podpis učiteľa/ky:

BONUSOVÉ KAPITOLY

TÉMA 1

Osobné porozumenie a sebauvedomenie

1

Rozhovor s mojím vzorom

Špecifický cieľ

Dokázať určiť, ako by im ostatní mohli pomôcť alebo brániť v dosiahnutí ich cieľov.

Cieľ aktivity

Na konci aktivity budú žiaci vedieť:

1. Ako viesť rozhovory s vplyvnými osobami.
2. Ako realizovať svoje túžby, ciele a povinnosti.

Potrebné materiály

1. Tri kamienky
2. Papier
3. Farebné ceruzky/pastelky
4. Ceruzky
5. Tabuľa/krieda alebo flipchart/fixky (v závislosti od zdrojov)

Metodika

Začnite: Diskusia v triede

Učte sa: Skupinová aktivita a skupinová diskusia

Premýšľajte: Diskusia v triede

Trvanie

55 minút

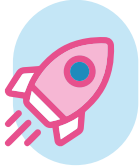
Kľúčové slová

vzor, inšpirácia, bod obratu, životný štýl

Informácie pre učiteľa

Prosím, uveďte návrhy/nápady, na čo sa pýtať a ako klásť otázky počas rozhovoru.

Začnite Diskusia v triede

1. Požiadajte žiakov, aby sa posadili do veľkého kruhu a zavreli oči.
2. Náhodne umiestnite tri kamienky za troch žiakov, pričom ich oči sú stále zatvorené.
3. Požiadajte žiakov, aby otvorili oči a pozreli sa za seba. Vysvetlite im, že každý z troch žiakov, ktorí majú kamienok, musí odpovedať na nasledujúce otázky:
 - Máte nejaký vzor? Kto je "vzor"?
 - Kto je vaším vzorom v našej komunite?
 - Čo robí táto osoba? Ako vás táto osoba ovplyvňuje ako váš vzor?

Učte sa Skupinová aktivita a skupinová diskusia

1. Požiadajte žiakov, aby sa zamysleli nad tým, kto je ich vzorom a potom sa ich spýtajte:
 - Ak by ste mali možnosť urobiť rozhovor s vaším vzorom, čo by ste sa chceli dozvedieť?
2. Dajte im niekoľko minút na premyslenie a zapísanie návrhov ich otázok. Počas toho na tabuľu skopírujte nasledujúcu tabuľku. Vyzvite ich, aby vám povedali svoje návrhy (môžete ich pridať do tabuľky).

Témy	Otázky
Detstvo	
Obrat v živote	
Vzdelanie	
Váš vzor	
Životný štýl	
Inšpirácia	
Špeciálne otázky	

Témy	Vzorové otázky
Detstvo	Aké sme mali v detstve koničky?
Obrat v živote	V akom momente/kedy sa zmenil váš život?
Vzdelanie	Kde ste študovali? Čo ste študovali?
Váš vzor	Kto je vaším vzorom? Prečo?
Životný štýl	Ako by ste popísali váš životný štýl? Čo robíte vo voľnom čase?
Inšpirácia	Čo/kto vás inšpiruje?
Špeciálne otázky	Kto bol vašou prvou láskou?

3. Informujte študentov, že si vyskúšajú rozhovor s jedným zo svojich vzorov a že si vytvoria aj jeho plagát.

4. Nechajte študentov vytvoriť skupiny po piatich a požiadajte každú skupinu, aby si vybrala jeden zo svojich vzorov.

5. Informujte študentov, že polovica každej skupiny si pripraví aspoň dve až tri dôležité otázky, ktoré položí vzorovej osobe ku každej téme uvedenej na tabuli/flipcharte (ak to považujete za potrebné, môžete študentom pomôcť napísaním príkladov otázok uvedených vyššie), a tiež napíšu svoj najlepší odhad, akú odpoveď by im vzorová osoba dala. Druhá polovica každej skupiny bude pracovať na zhotovení plagátu vzorovej postavy.

6. Ak máte čas, požiadajte skupiny, aby sa rozhodli pre jednu praktickú otázku, ktorú predstavia zvyšku triedy. Vysvetlite, že majú určiť jedného člena skupiny ako osobu, ktorá bude prezentovať plagát, jedného, ktorý položí praktickú otázku, jedného, ktorý na ňu odpovie, a jedného, ktorý bude viesť diskusiu. Nakoniec požiadajte každú skupinu, aby postupne prezentovala svoju otázku a plagát.

Premýšľajte Diskusia v triede

1. Prediskutujte celkové silné a slabé stránky otázok v rozhovore s ohľadom na to, ako súvisia s vlastnými životnými plánmi študentov.

2. Spoločne urobte brainstorming, ako by každý žiak mohol pred ďalšou hodinou urobiť rozhovor so svojím vzorom alebo s niekým podobným svojmu vzoru.

TÉMA 2

Moje práva a rešpektovanie práv ostatných

2 Osobná hygiena

Špecifický cieľ

Pochopiť, čo pre nás predstavuje ohrozenie a kde získať pomoc.

Cieľ aktivity

Na konci aktivity budú žiaci vedieť:

1. Dbáť na bezpečnostné opatrenia a spôsoby dodržiavania osobnej hygieny.
2. Šíriť informácie o choroboplodných zárodkoch, ktoré spôsobujú choroby.
3. Dodržiavať správne hygienické návyky pre zdravý život.

Potrebné materiály

1. Plagát o zdraví a hygiene
2. Tabuľa/krieda alebo flipchart/fixka (v závislosti od zdrojov)

Metodika

Začnite: Aktivita v triede a diskusia v triede

Učte sa: Skupinová aktivita a Divadlo obrazov

Reflexia: Diskusia v triede

Trvanie

60 minút

Kľúčové slová

zdravie, hygiena, baktérie

Poznámka pre učiteľa

V časti **“Začnite”** sa budete musieť pripojiť k žiakom, preto si k nim sadnite do kruhu. Možno nebudete mať dostatok času na vykonanie všetkých krokov, snažte sa ich však zrealizovať v stanovenom čase čo najviac.

Ak je vo vašej triede veľký počet žiakov, zrejme bude vhodnejšie poselať ich umývať si ruky v časti **“Učte sa”** v skupinách.

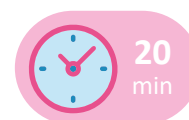
Nezabudnite sa s nimi rozprávať o tom, aká dôležitá je hygiena počas chrípkového obdobia a aká dôležitá bola počas pandémie COVID-19. Diskutujte s nimi o tom, prečo si musíme umývať ruky a kedy si ich musíme umývať. Uistite sa, že ste spomenuli všetky potrebné kľúčové slová - vždy si overte, či žiaci naozaj rozumejú ich významu. V prípade potreby tieto slová ešte raz vysvetlite na vhodných príkladoch.

Nezabudnite sa so študentmi podeliť o tipy v oblasti. Ak je to vo vašom kultúrnom prostredí vhodnejšie, venujte sa téme osobnej hygieny v oddelených skupinách dievčat a chlapcov.

Začnite

Aktivita v triede a diskusia v triede

1. Požiadajte žiakov, aby sa posadili do kruhu.
2. Priblížte im, že im povieť súbor pokynov – zdôraznite, bude veľmi dôležité, aby presne dodržiavali to, čo od nich žiadate. Pripomeňte im, že okrem tleskania budú musieť byť pri vykonávaní svojich činností úplne ticho.
3. Požiadajte žiakov, aby:
 - Krok 1: Trikrát tleskli rukami.
 - Krok 2: Trikrát buchli o seba chodidlami.
 - Krok 3: Ľahli si a trikrát si tleskli oboma rukami po ľavom chodidle.
 - Krok 4: Trikrát si tleskli pravou rukou po ľavom chodidle.
 - Krok 5: Trikrát si tleskli ľavou rukou po pravom chodidle.
 - Krok 6: Posadili sa a poškriabali sa rukami na hlave.
 - Krok 7: Zakryli si oči a dotkli sa tváre rukami (a zostali tak).
 - Krok 8: Prekrižili si ramená a potom si tleskli s ľuďmi, ktorí sedia vedľa nich.
 - Krok 9: Prekrižili si nohy a tleskli si chodidlami s ľuďmi, ktorí sedia vedľa nich.
 - Krok 10: Tleskli si rukami po ľavom chodidle.
 - Krok 11: Pošúchali si ruky a chodidlá.
 - Krok 12: Poškriabali rukami hlavu osoby po ich pravici.
 - Krok 13: Postavili sa a dotkli sa prstov na nohách, tváre a úst.
4. Požiadajte žiakov, aby si išli umyť ruky. Keď sa vrátia, nechajte ich opäť si sadnúť do kruhu.

5. Začnite so žiakmi diskutovať. Ako pomôcku využite nasledujúce otázky:

- Čo si myslíte o predchádzajúcej aktivite?
- Napadlo vám umyť/očistiť si pred hrou ruky/nohy?
- Napadlo vám, že by ste si mohli utrieť ruky handričkou po tom, ako ste sa dotkli rúk/hlavy/chodidiel spolužiaka?
- Čo by sa stalo, keby boli na rukách/hlave/chodidlách vášho spolužiaka závažné baktérie?

Učte sa

Skupinová aktivita a Divadlo obrazov

1. Nechajte žiakov vytvoriť skupiny po piatich. Oznámete skupinám, že každá z nich má vymyslieť situáciu, ktorá zobrazuje dobrú osobnú hygienu, a situáciu, ktorá zobrazuje zlú osobnú hygienu.

2. Keď majú tieto situácie premyslené, nechajte žiakov zahrať si tichú rolovú hru, pri ktorej zobrazia a porovnajú obe situácie. Ako príklad použite nasledujúcu situáciu:

- Dôkladné umývanie rúk pred konzumáciou jedla je príkladom správnej osobnej hygieny. Zabraňuje ochoreniam.
- Neumytie rúk pred jedlom je príkladom zlej osobnej hygieny. Môže viesť k chorobám.

Premýšľajte

Diskusia v triede

1. Ukážte študentom plagát Zdravie a hygiena.

2. Vysvetlite a prediskutujte s nimi každý zobrazený obrázok.

INFORMÁCIE PRE UČITEĽA

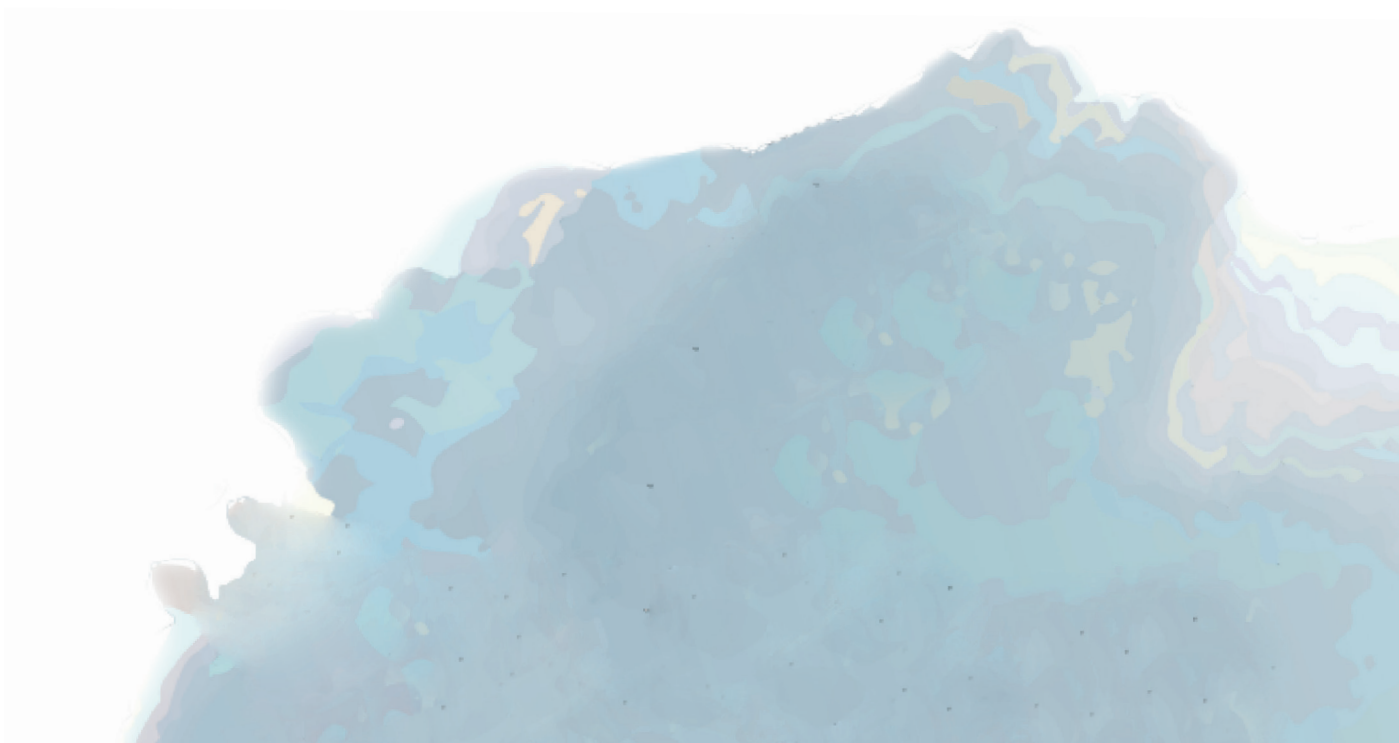
Dávajte si pozor na zraňujúce poznámky žiakov, keď (obrazne) hovoríte o tom, že niekto zo skupiny má ruky/hlavu/chodidlá plné baktérii a o utieraní rúk po dotyku rúk/hlavy/chodidla spolužiaka.

Mnoho detí a mladých ľudí - často z menších alebo marginalizovaných skupín komunit - sa vo svojom živote stretlo s týmto typom poznámok. Je nevyhnutné, aby ste vytvorili bezpečný a inkluzívny priestor pre všetkých. Musíte preto vhodným spôsobom okamžite reagovať na akékoľvek náznaky šikanovania alebo zahanbovania. Všetci žiaci musia vedieť, že takéto správanie nie je vítané a nesmie sa diať.

ZAPOJENIE RODIČOV

Požiadajte žiakov, aby sa s rodičmi/opatrovníkmi a rodinou podelili o poznatky z tejto aktivity o zdraví a hygiene a aby sa uistili, že to, čo sa naučili, uplatňujú v každodennom živote.

Požiadajte ich, aby napísali krátku esej o tom, "Ako sa dá zlepšiť moja osobná hygiena", a aby do nej zahrnuli príklady a ilustrácie.

PLAGÁT

Túto stránku si môžete vytlačiť!

Umývanie zubov

Umývanie riadu

Umývanie rúk

Pranie oblečenia

NEZDRAVÉ & HYGIENNE

TÉMA 3

Sporenie a míňanie

3

Proces recyklácie

Špecifický cieľ

Dokázať identifikovať činnosti, ktoré sú prospešné pre životné prostredie.

Cieľ aktivity

Na konci aktivity budú žiaci vedieť:

1. Čo je recyklácia, aké sú jej procesy a jej vzťah k šetreniu nepeňažných a peňažných zdrojov.
2. Podporovať činnosti súvisiace so znižovaním množstva odpadu.

Potrebné materiály

1. Pracovný list: Recyklácia môže byť zábavná
2. Proces recyklácie
3. Recyklovateľný materiál
4. Ceruzky, nožnice, lepidlo/lepiaca páska
7. Recyklovateľné materiály (sklo, papier, plastové fľaše, textil, atď.)
8. Tabuľa/krieda alebo flipchart/fixka (v závislosti od zdrojov)

Metodika

Začnite: Diskusia v triede

Učte sa: Diskusia v triede a skupinová umelecká aktivita

Premýšľajte: Diskusia v triede

Trvanie

50 minút

Kľúčové slová

recyklácia, odpad, úspora, náklady

Informácie pre učiteľa

Počas prípravy na aktivitu si budete musieť nazbierať niekoľko recyklovaných/recyklovateľných predmetov, ako je sklo, papier, plastové fľaše, textil, atď. Môžete tiež požiadať žiakov, aby nazbierali takéto predmety a aby ich priniesli na hodinu.

V časti “**Učte sa**” sa nezabudnite prechádzať po triede a v prípade potreby pomôcť jednotlivým skupinám.

Začnite Diskusia v triede

1. Ukážte žiakom symbol recyklácie. Položte im nasledujúce otázky:

- Pozná niekto tento symbol? Čo znamená?
- Aký význam majú tri šípky?
- Čo znamená recyklácia?

2. Vysvetlite definíciu recyklácie na základe informácií uvedených nižšie:

DEFINÍCIA

Recyklácia/recyklovateľnosť je kľúčovou zložkou modernej stratégie na znižovanie množstva odpadu. Je tretím prvkom hierarchie odpadového hospodárstva "Znižovať množstvo odpadu/ opätovne používať materiály/recyklovať".

Učte sa Diskusia v triede a skupinová umelecká aktivita

1. Požiadajte žiakov, aby sa posadili do kruhu. Rozdeľte tabuľu/flipchart na štyri stĺpce a každému z nich dajte jeden z nasledujúcich nadpisov:

- Recyklovateľný materiál
- Dôvody
- Výhody
- Príklady produktov

2. Položte žiakom nasledujúce otázky a ich odpovede napíšte do príslušného stĺpca:

- Aké materiály možno recyklovať/sú recyklovateľné? Uvedte príklady.
- Prečo recyklujeme? Aké sú výhody recyklácie?
- Viete vymenovať príklady výrobkov, ktoré možno vyrobiť z recyklovaných materiálov?

3. Potom nechajte žiakov samostatne sa rozdeliť do štyroch skupín.

- Ukážte žiakom recyklované/recyklovateľné materiály a predmety, ktoré ste zozbierali a povedzte im, že z nich majú vytvoriť "umelecké diela" na malú skupinovú výstavu.
- Dajte skupinám 20 minút na vytvorenie ich diel.

Premýšľajte

Diskusia v triede

- Požiadajte každú skupinu, aby svoje práce postupne predstavila zvyšku triedy.
- Vysvetlite im, že recyklácia môže ušetriť peniaze a zdroje, pretože opätovne používame existujúce výrobky, čím šetríme peniaze a zdroje, na rozdiel od míňania peňazí a využívania zdrojov pri nákupe nových vecí.
- Ak máte dost času, ukážte žiakom "Proces recyklácie" a "Recyklovateľné materiály". Zároveň im vysvetľujte proces recyklácie.

VIDEO

*Recyklácia môže byť skvelá zábava! A rovnako aj online hry! Viete, že existujú online hry o triedení odpadu a recyklácii?
Vyskúšajte si ich s vašimi žiakmi!*

Recyklácia pre deti
<https://www.turtlediary.com/game/recycling-waste.html>

Hra na triedenie odpadu
<https://hra.triedime.sk/#hra>

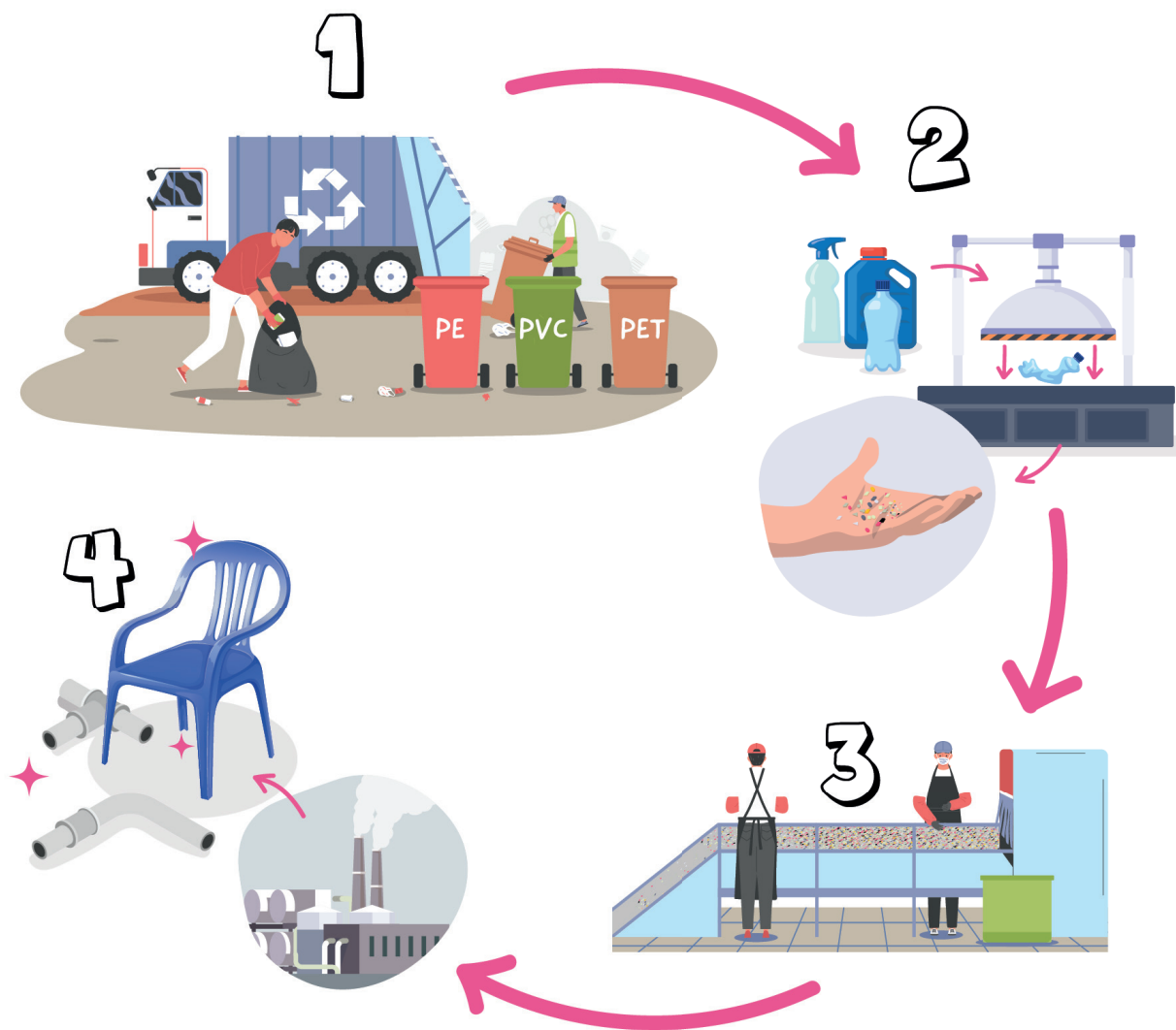
Hra Interaktívne vozíky
<https://rethinkwaste.org/residents/interactive-carts/>

Túto stránku si môžete vytlačiť!

VIZUÁL

PROCES RECYKLÁCIE

Túto stránku si môžete vytlačiť!

VIZUÁL

RECYKLOVATEĽNÉ PREDMETY

Túto stránku si môžete vytlačiť!

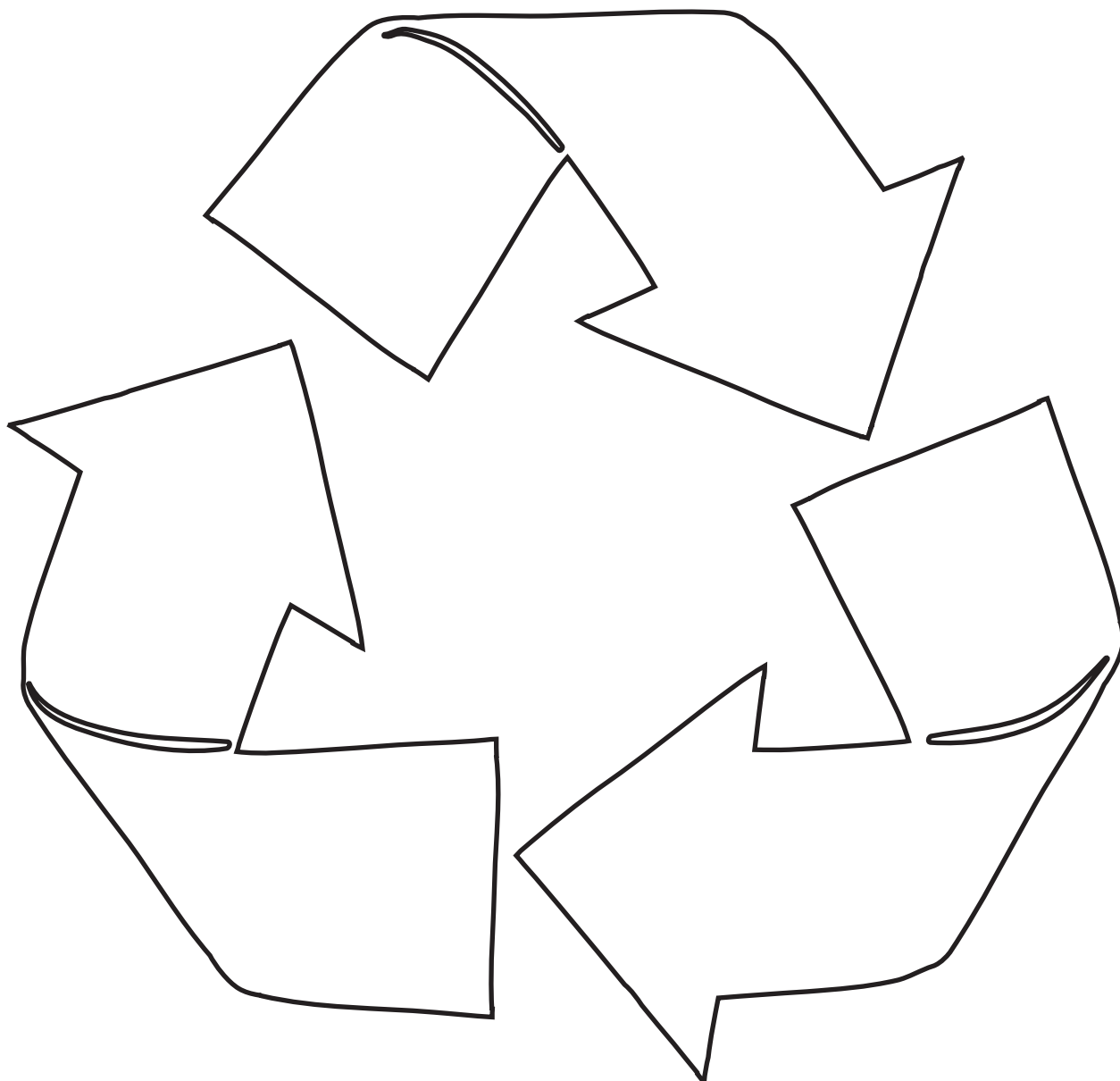
PRACOVNÝ LIST

RECYKLÁCIA MÔŽE BYŤ ZÁBAVNÁ

Toto to známy univerzálny symbol recyklácie. Ale je to naozaj tak?

Napadajú vám nejaké zábavné a kreatívne spôsoby, ako pomôcť ľuďom, ktorí tento symbol nepoznajú, pochopiť, čo znamená?

Môžete použiť farby, slová, špeciálne vzory alebo akékoľvek iné kreatívne nápady a vytvoriť pekný plagát, ktorý pomôže každému pochopiť, čo tieto šípky znamenajú - a pritiahnúť viac ľudí k recyklácii!

**Spolufinancovaný
Európskou úniou**

Aflatoun International

<https://www.aflatoun.org/>
info@aflatoun.org

**Nadácia otvorenej spoločnosti,
Bratislava/Open Society Foundation/NOS – OSF**

<https://osf.sk/>
osf@osf.sk

Škola dokorán – Wide Open School n. o.

<http://www.skoladokoran.sk/>
info@skoladokoran.sk

Pomoč deci

<https://www.pomocdeci.org/>
info@pomocdeci.org

